

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

бухгалтерського обліку та аудиту

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

магістра

(назва освітнього ступеня)

на тему: **Фінансова звітність, аудит і аналіз її основних показників
на підприємствах сфери послуг (на прикладі ТОВ «Шлягер»)**

Виконав: студент (ка) VI курсу, групи ПОМЗ-61
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва спеціальності)

	<u>Гогусь С.П.</u>
(підпис)	(прізвище та ініціали)
Керівник	<u>Корольок Т.М.</u>
(підпис)	(прізвище та ініціали)
Нормоконтроль	<u>Співак С.М.</u>
(підпис)	(прізвище та ініціали)
Завідувач кафедри	<u>Співак С.М.</u>
(підпис)	(прізвище та ініціали)
Рецензент	<u>Берестецька О.М.</u>
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Тернопіль
2022

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет

Економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра

бухгалтерського обліку та аудиту

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Співак С.М.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«__» _____ 20__р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня

магістр

(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю

071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва спеціальності)

студенту

Гогусь Соломії Петрівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи

Фінансова звітність, аудит і аналіз її основних показників
на підприємствах сфери послуг (на прикладі ТОВ «Шлягер»)

Керівник роботи

Короліук Тетяна Миколаївна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від « 14 » листопада 2022 року № 4/7-905

2. Термін подання студентом роботи

15.12.2022 р.

3. Вихідні дані до роботи

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», закони,
інструкції, положення, наукова та навчальна література, публікації у наукових виданнях,
фінансова звітність досліджуваного підприємства

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретико-методичні основи формування, аналізу та аудиту фінансової звітності

Методичні та організаційні основи формування і аудиту фінансової звітності ТОВ «Шлягер»

Аналізування основних показників фінансової звітності ТОВ «Шлягер»

Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Охорона праці	Голда Н.М.		
Безпека в надзвичайних ситуаціях	Клепчик В.М.		

7. Дата видачі завдання 01.11.2022р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Погодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	до 07.11.2022 р.	
2	Підбір і опрацювання літератури	до 07.11.2022 р.	
3	Підготовка розділу 1 «Теоретико-методичні основи формування, аналізу та аудиту фінансової звітності»	до 15.11.2022 р.	
4	Підготовка розділу 2 «Методичні та організаційні основи формування і аудиту фінансової звітності ТОВ «Шлягер»	до 22.11.2022 р.	
5	Підготовка розділу 3 «Аналізування основних показників фінансової звітності ТОВ «Шлягер»	до 29.11.2022 р.	
6	Підготовка розділу 4 «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях»	до 02.12.2022 р.	
7	Подання кваліфікаційної роботи для здійснення перевірки на плагіат	до 06.12.2022 р.	
8	Попередній захист роботи	12.12. 2022 р.	
9	Подання готової роботи на кафедру	до 15.12.2022 р.	

Студент

_____ (підпис)

Гогусь С.П.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Королюк Т.М.

_____ (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	6
1.1. Сутність, компоненти та принципи формування фінансової звітності підприємства	6
1.2. Економічна характеристика діяльності ТОВ «Шлягер» та сфери послуг	12
Висновки до розділу 1	16
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ І АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «ШЛЯГЕР»	19
2.1. Підходи до формування бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) ТОВ «Шлягер»	19
2.2. Порядок формування звіту про рух грошових коштів та звіту про власний капітал ТОВ «Шлягер»	26
2.3. Методика та організація аудиту фінансової звітності підприємства	31
Висновки до розділу 2	35
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗУВАННЯ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «ШЛЯГЕР»	38
3.1. Аналізування динаміки та структури балансу підприємства	38
3.2. Аналізування фінансових результатів ТОВ «Шлягер»	43
3.3. Коефіцієнтний аналіз фінансової звітності підприємства	46
Висновки до розділу 3	53
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	55
4.1. Охорона праці на ТОВ «Шлягер»	55
4.2. Забезпечення електробезпеки користувачів ПК	57
Висновки до розділу 4	60
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ	73

АНОТАЦІЯ

Гогусь С. П. Фінансова звітність, аудит і аналіз її основних показників на підприємствах сфери послуг (на прикладі ТОВ «Шлягер»). – Рукопис.

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування. – Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2022.

Робота відображає послідовне розкриття теоретико-методичних та організаційних засад формування, аудиту та аналізу основних показників фінансової звітності та розробку напрямків її удосконалення на підприємствах сфери послуг.

Досліджено сутність, компоненти та принципи формування фінансової звітності підприємства. Здійснено економічну характеристику діяльності ТОВ «Шлягер» та сфери послуг. Вивчено основні методичні та організаційні основи формування фінансової звітності ТОВ «Шлягер», обґрунтовано пропозиції для покращення інформативності звіту про фінансові результати відокремлене відображення результатів від фінансової та іншої діяльності. Розкрито методику та організацію аудиту фінансової звітності підприємства. Здійснено горизонтальний та вертикальний аналіз основних показників фінансової звітності ТОВ «Шлягер». Проведено коефіцієнтний аналіз фінансової звітності підприємства та визначено рівень фінансового стану ТОВ «Шлягер». Подано особливості організаційних засад щодо охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Ключові слова: фінансова звітність, баланс, власний капітал, зобов'язання, облік, звітний період, аналіз, фінансовий стан, аудит.

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах економіки для результативного функціонування кожного господарюючого суб'єкта є важливим отримання своєчасної та правдивої інформації про контрагентів, з якими є зацікавленість у співпраці. Саме фінансова звітність формує звітні дані про стан майна, зобов'язань, власного капіталу кожного підприємства. Такі дані базуються на підставі систематизації даних з поточного обліку як системи безперервного, суцільного та достовірного відображення інформації про діяльність суб'єкта господарювання. Відповідно фінансова звітність дозволяє здійснювати оцінювання результатів діяльності, прогнозування шляхів подальшого розвитку суб'єкта господарювання, прийняття своєчасних рішень користувачами інформації.

Важливим завданням в даному питанні є своєчасне оцінювання фінансової звітності з позиції визначення рівня фінансового стану суб'єкта господарювання як потенційного суб'єкта для співпраці та підтвердження достовірності фінансової звітності незалежними експертами – аудиторами. Все це зумовлює підвищення ролі і значення формування основних показників фінансової звітності при прийнятті інвестиційних та інших господарських рішень, базуючись на даних фінансової звітності.

Питання розробки теорії, організаційних, методичних питань формування фінансової звітності, її аналізу та аудиту дослужувалися такими вітчизняними та зарубіжними вченими, як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, А.М. Герасимович, В.І. Єфіменко, Г.Г. Кірейцев, Я.Д. Крупка, М.В. Кужельний, А.М. Кузьмінський, М.Р. Лучко, Н.М. Малюга, В.Ф. Палій, О.А. Петрик, А.В. Рабошук, В.Г. Швець, В.О. Шевчук, М.М. Шигун та інші. Вчені зробили вагомий внесок щодо розвитку та вдосконалення теоретичних питань формування фінансової звітності, аналізу та аудиту її основних показників як бази інформаційного забезпечення прийняття рішень користувачами інформації. При цьому залишаються

проблемні питання з дослідження ролі фінансової звітності у системі інформаційного забезпечення, пропозицій щодо процесу її формування, аудиту та аналізу.

Мета і завдання дослідження. Метою є дослідження теоретико-методичних та організаційних засад формування, аудиту та аналізу основних показників фінансової звітності та розробку напрямків її удосконалення на підприємствах сфери послуг.

Досягнення визначеної мети передбачає виконання завдань:

- дослідження сутності, компонентів та принципів формування фінансової звітності підприємства;
- здійснення економічної характеристики діяльності ТОВ «Шлягер» та сфери послуг;
- вивчення основних методичні та організаційні основи фінансової звітності ТОВ «Шлягер», обґрунтування пропозицій з удосконалення розкриття у звітності основних її показників;
- розкриття методики та організації аудиту фінансової звітності підприємства;
- здійснення горизонтального та вертикального аналізу основних показників фінансової звітності ТОВ «Шлягер»;
- проведення коефіцієнтного аналізу фінансової звітності підприємства;
- подання організаційних засад по охороні праці на підприємстві та забезпеченні безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Об'єкт дослідження. Об'єктом виступають послідовні етапи формування, аудиту та аналізу основних показників фінансової звітності підприємства.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретико-методичних та організаційних засади формування, аудиту та аналізу основних показників фінансової звітності підприємства.

Методи дослідження. Означені завдання виконувалися з використанням методів: теоретично узагальнення і порівняльні методи, методи індукції й дедукції, методи причинно-наслідкового та абстрактно-логічного зв'язку, аналізу й синтезу, методи абстрагування, методи економічного аналізу.

Інформаційним забезпеченням стали законодавча та нормативне забезпечення щодо регулювання теоретико-методичних та організаційних засад формування, аудиту та аналізу основних показників фінансової звітності підприємства, наукові доробки вітчизняних та зарубіжних науковців, виступи на науково-практичних конференціях, статті в періодичних виданнях, звітні дані досліджуваного підприємства.

Науковою новизною результатів роботи виступило обґрунтування теоретичного характеру, подання рекомендацій з удосконалення теоретико-методичних та організаційних засад формування, аудиту та аналізу основних показників фінансової звітності, зокрема для покращення інформативності звіту про фінансові результати доцільним вважаємо відокремлене відображення результатів від фінансової та іншої діяльності. Така інформаційна база дозволить розширити аналітичність даних звіту щодо фінансової та іншої діяльності, і інформація буде більш зрозумілою для різних користувачів облікової інформації.

Практичним значенням отриманих результатів є впровадження пропозицій в діяльність підприємства, що мають практичний характер та дозволять підвищити аналітичність основних показників фінансової звітності підприємства, що, в свою чергу, забезпечить зростання ефективності прийняття рішень користувачами звітної інформації.

Структура й обсяг роботи. Кваліфікаційна робота сформована із вступу, 4 розділів, висновків та пропозицій (66 сторінок), списку використаних джерел (58 найменувань), 1 додаток. Робота містить 21 таблицю та 18 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.1. Сутність, компоненти та принципи формування фінансової звітності підприємства

Глобалізаційні та інтеграційні процеси, поява транснаціональних корпорацій, становлення та розвиток міжнародного фінансового ринку здійснюють важливий вплив на сутність та роль фінансової звітності суб'єктів господарювання. Без фінансової звітності неможливе ефективне функціонування економік країн, що зумовлює зростання значимості звітності підприємств. Водночас погляди різних вчених в напрямку значення фінансової звітності суттєво різняться. Тому детальне вивчення її суті, значення в інформаційній системі ринкових відносин та встановлення впливу на прийняття рішень різними користувачами стає важливим питанням.

Вивчення спеціальної літератури показує відсутність єдиного підходу до розуміння фінансової звітності підприємств (рис. 1.1). В працях вітчизняних та зарубіжних вчених фінансова звітність асоціюється з елементом методу бухгалтерського обліку, документом, системою показників, бухгалтерською звітністю, інформацією, інформаційною моделю підприємств. В роботах окремих вітчизняних вчених міститься формальний підхід до визначення фінансової звітності, який подано у законодавстві України і Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку (далі – П(С)БО), зокрема: «Фінансова звітність – це звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства» [39]. Подане визначення фінансової звітності дещо неповне, так як не повністю виражає суть та зміст фінансової звітності, і лише показує зовнішнє її проявлення і походження.

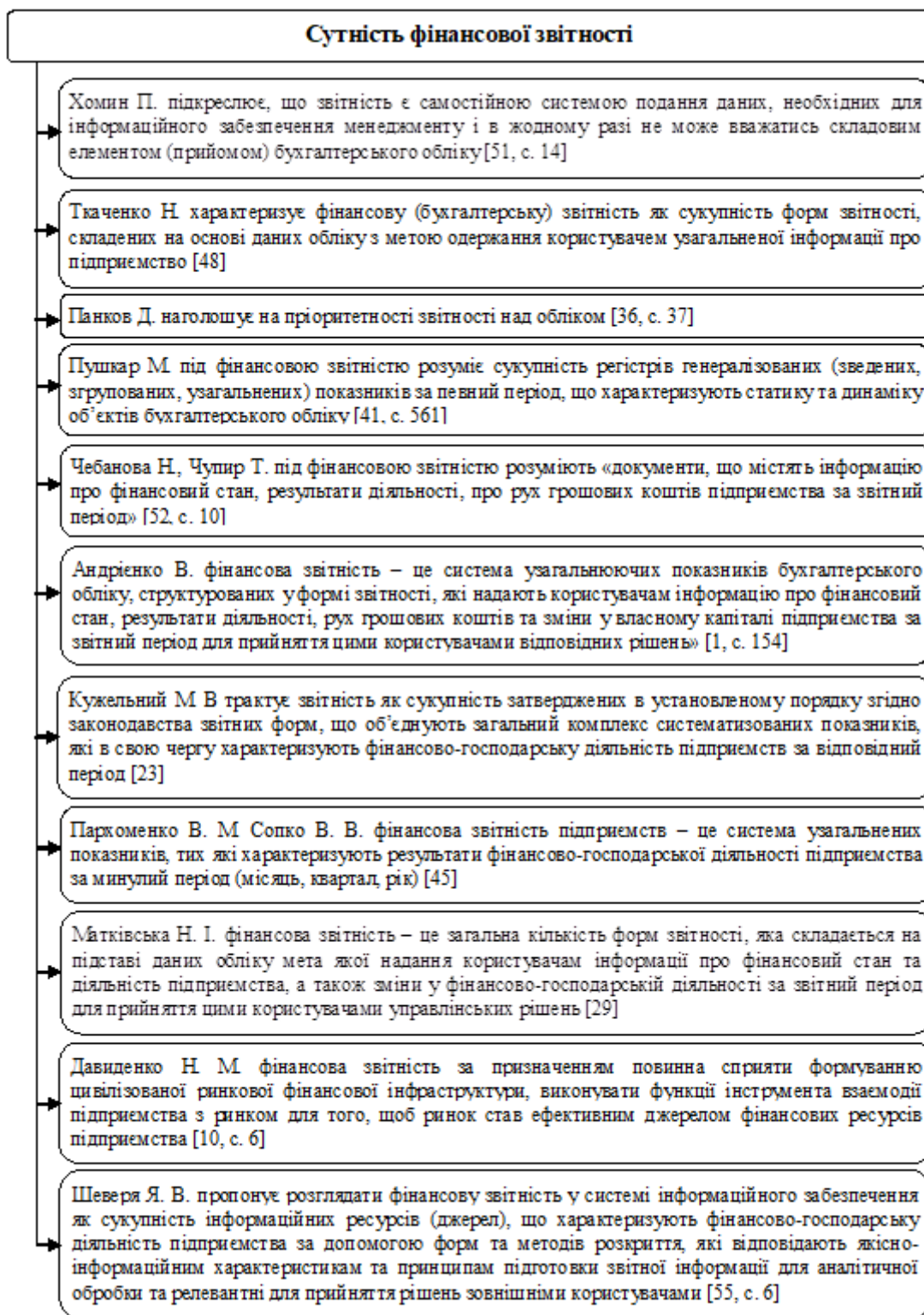

Рис. 1.1. Підходи до визначення сутності фінансової звітності

Подані визначення фінансової звітності більшою мірою орієнтуються на визначені дані про фінансове становище та діяльність підприємств. В цілому вони не зовсім охоплюють зміст інформації, яку користувачі облікової інформації мають намір отримати із даних фінансової звітності.

Вважаємо, що інформація, яка подається у фінансовій звітності, може бути згрупована в дві складові. До першої складової варто віднести згруповані показники щодо оцінювання ефективності діяльності суб'єктів господарювання за відповідний період (ф. № 1-4). До другої складової відповідно буде включена інформація, що розкриває основні показники фінансової звітності та деталізує їх для забезпечення концептуальних засад та принципів облікової політики, відомостей про галузь, види діяльності, керівництво, напрями розвитку суб'єктів господарювання (ф. № 5). Компоненти фінансової звітності включають форми, які затверджені Міністерством фінансів України та погоджені із Державною службою статистики України (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Основні компоненти фінансової звітності суб'єктів господарювання

Компоненти фінансової звітності, № форми	Зміст	Використання інформації звітності
«Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форма № 1	Наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством, на дату балансу; наявність джерел формування ресурсів (власного капіталу та зобов'язань)	Оцінка структури ресурсів підприємства, оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства, прогнозування майбутніх потреб у позиках, оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство, ймовірно, контролюватиме в майбутньому
«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форма № 2	Доходи, витрати і фінансові результати діяльності, сукупний дохід та підприємства за звітний період та прибутковість акцій власної емісії	Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства; величини та структури доходів та витрат
«Звіт про рух грошових коштів», форма № 3	Генерування та використання грошових коштів	Оцінка та прогноз руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
«Звіт про власний капітал», форма № 4	Зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Оцінка та прогноз змін у власному капіталі
«Примітки до фінансових звітів», форма № 5 з додатками	Обрана облікова політика підприємства. Інформація, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за П(С)БО	Оцінка та прогноз: облікової політики, ризиків та невпевненості, які впливають на підприємство, його ресурси та зобов'язання, діяльність підрозділів підприємства. Додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості

Показники фінансової звітності є об'єднаними в класи за економічними характеристиками, які є елементами фінансової звітності [7; 17; 22]. До елементів, що характеризують майновий стан суб'єктів господарювання,

належать активи, зобов'язання, власний капітал. Елементами, що оцінюють результативність діяльності суб'єктів господарювання, є доходи та витрати. Елементи, в свою чергу, поділяються на статті фінансової звітності, які також об'єднуються в однорідні групи. Статті визнаються за певними критеріями (рис. 1.2).

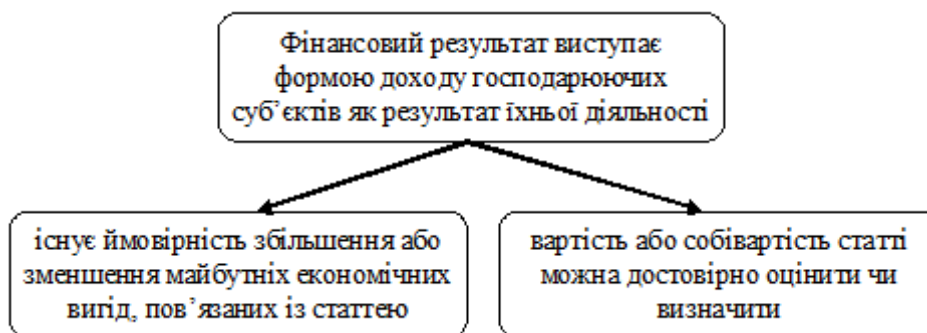

Рис. 1.2. Критерії визнання статей фінансової звітності

НП(С)БО 1 подають основні принципи формування фінансової звітності (табл. 1.2) [32].

Таблиця 1.2

Основні принципи фінансової звітності

Назва принципу	Економічний зміст принципу
Принцип автономності підприємства	Кожне підприємство розглядається, як юридична особа, відокремлена від власників та інших контрагентів
Принцип безперервності діяльності	Оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється на основі припущення, що підприємство є безперервно діючим і залишатиметься діючим найближчим часом
Принцип періодичності	Розподіл діяльності підприємства на певні періоди часу з метою визначення фінансових результатів та складання фінансової звітності (за місяць, квартал, рік)
Принцип історичної (фактичної) собівартості	Усі об'єкти оцінюються за вартістю, виходячи з витрат на їх придбання або виробництво
Принцип нарахування й відповідності доходів і витрат	Для визначення фінансового результату звітного періоду слід порівнювати доходи звітного періоду з витратами на їх отримання
Принцип повного висвітлення	Фінансова звітність повинна містити усю інформацію, яка може вплинути на поведінку користувача
Принцип послідовності	Постійне використання підприємством обраних принципів та способів обліку
Принцип обачності	Запобігання заниження оцінки зобов'язань та витрат, а також завищення оцінки активів й доходів підприємства
Принцип превалювання сутності над формою	Операції та інші події повинні відображатися в обліку виходячи з їх сутності, а не тільки виходячи з їх юридичної форми
Принцип єдиного грошового вимірника	Узагальнення й вимір усіх операцій підприємства в єдиному грошовому вимірнику

Фінансова звітність виступає завершальним етапом обліку, показує стан діяльності та залежить який рівень організаційних засад обліку суб'єктів господарювання. Враховуючи це, важливою характеристикою звітної інформації є якість даних у фінансовій звітності, забезпечення якої здійснюється шляхом дотримання методологічних засад її формування та визначення напрямків її вдосконалення.

Роль фінансової звітності в структурі бухгалтерської звітності визначено її значенням для користувачів в процесі прийняття рішень [4; 6; 15; 16]. Оскільки фінансова звітність містить згруповані дані про структуру активів, джерел їх формування, результати діяльності, які є важливими для зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Кожен з користувачів має економічну зацікавленість різного ступеня. Фінансова звітність має ключове значення в процесі прийняття рішень різними користувачами. Потреби різних користувачів в звітній інформації подано в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності

Користувачі	Сфера інтересів	Джерела інформації
Менеджери підприємства	Оцінка ефективності виробничої і фінансової діяльності; прийняття управлінських і фінансових рішень	Управлінські звіти; фінансова звітність підприємства
Податкові органи	Правильність нарахування та сплати податків	Податкова звітність, фінансова звітність, дані внутрішніх перевірок
Акціонери	Оцінка адекватності доходу ступеню ризику зроблених інвестицій; оцінка перспектив виплати дивідендів	Фінансова звітність
Кредитори	Платоспроможність, ліквідність, балансова вартість заставного майна	Фінансова звітність, спеціальні довідки
Постачальники	Визначення наявності ресурсів для оплати поставок	Фінансова звітність
Покупці	Оцінка тривалості функціонування підприємства	Фінансова звітність
Працівники	Оцінка стабільності і рентабельності діяльності підприємства з метою визначення перспективи своєї зайнятості, отримання фінансових та інших пільг і виплат від підприємства	Фінансова звітність
Статистичні органи	Набір статистичних даних про функціонування підприємства	Фінансова звітність, статистична звітність

Взаємозв'язки потоків звітності інформації про ефективність діяльності підприємств подано на рис. 1.3.

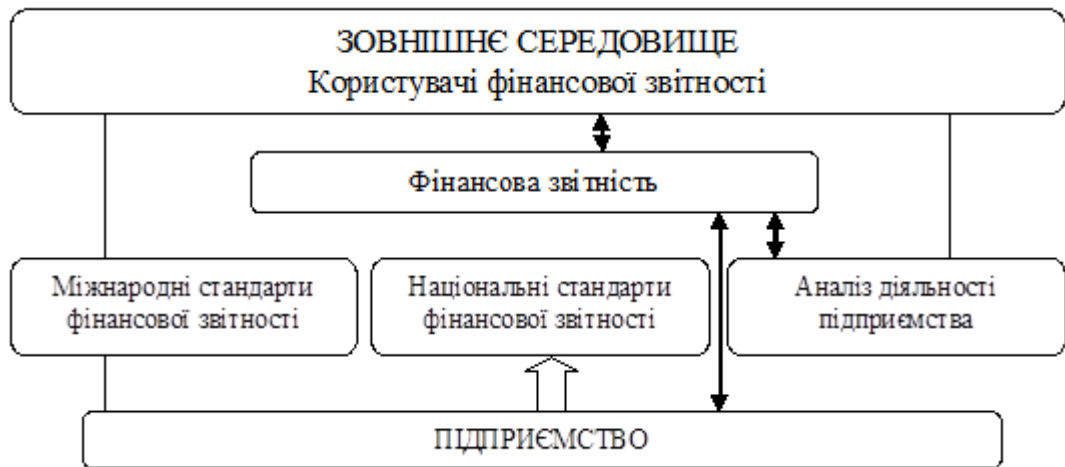

Рис. 1.3. Взаємозв'язки потоків звітної інформації

Оцінювання ефективності фінансової та господарської діяльності суб'єктів господарювання має бути на основі системи фінансово-економічних показників [2; 3; 8; 9]. Правильність їх вибору має залежати від прийнятих оптимальних управлінських рішень про склад, вартість, структуру активів, капітал, пропорції довго і короткострокових зобов'язань, доходу та прибутків, збільшення прибутку та напрямів зростання ефективності суб'єктів господарювання.

Основне призначення фінансової звітності є передумовою того, що фінансова звітність є основним джерелом даних для різних користувачів звітної інформації суб'єктів господарювання. Саме фінансова звітність виступає як основний елемент інформаційної бази для управлінських, виробничих та економічних процесів на підприємстві створює умови для забезпечення інформаційних потреб в напрямку придбання, реалізації, володіння цінними паперами, корпоративними правами, оцінювання якості управління, поділу прибутку, діагностування фінансового становища підприємства [28]. Аналізування фінансового становища є значимим напрямом аудиту фінансової звітності, складовим елементом загального економічного аналізування діяльності суб'єктів господарювання.

1.2. Економічна характеристика діяльності ТОВ «Шлягер» та сфери послуг

Починаючи з 2020 року, за даними ЮНЕСКО сектор послуг зазнав значних втрат. Зокрема це стосується тих секторів послуг, де передбачалось фізичну присутність та соціальну взаємодію. Відповідно найбільшого негативного впливу зазнали заклади культури та масові культурні події. Було скасовано більшість масових заходів та перенесені на інший період. Лише окремі фестивалі були адаптовані до онлайн-формату. Все це негативно позначилося на виникненні значних економічних втратах культурних закладів, організацій та подій. Крім цього, відбулось скорочення робочих місць та доходів людей, що працюють в сфері послуг.

Дані свідчать про значне скорочення сплати податків та ЄСВ по наступних видах економічної діяльності (рис. 1.4) [25].

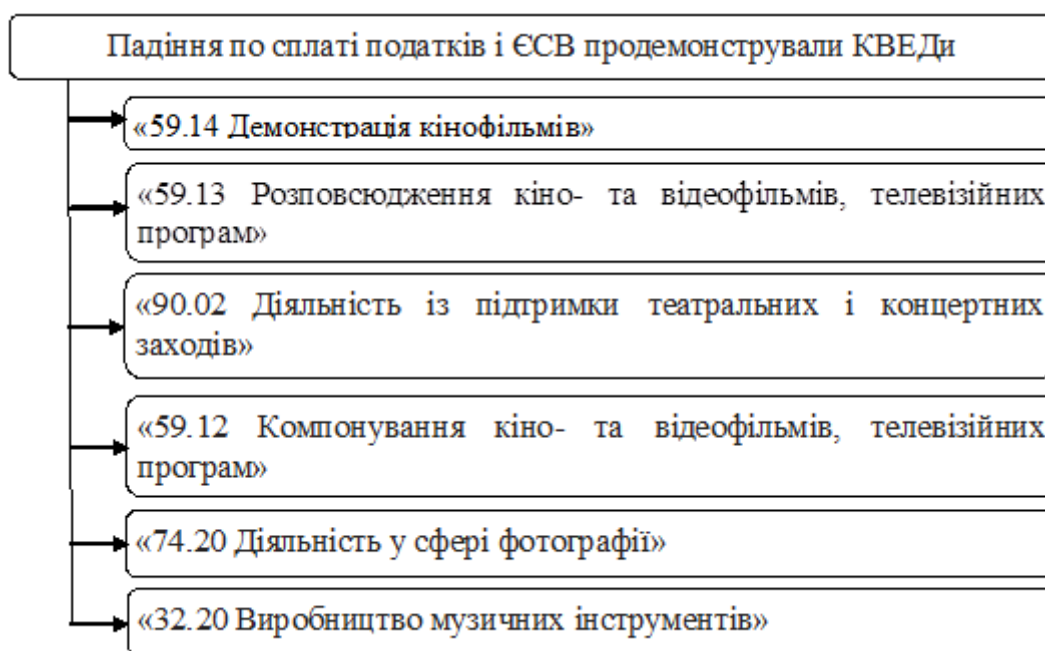

Рис. 1.4. Падіння по сплаті податків і ЄСВ в розрізі КВЕД

Так, відбулося зменшення суми оплачених податків за КВЕДами щодо демонстрації фільмів (на 45%) та діяльності по підтримці театральних й концертних заходів (на 11%).

ТОВ «Шлягер» функціонує в сфері проведення театральних та концертних заходів. Юридичною адресою товариства є м. Тернопіль, вул. Ярослава Стецька 20а [49].

Основними видами діяльності є надання підтримки в сфері театральних та концертних заходів, а також торгівля музичними інструментами та обладнанням (рис. 1.5).

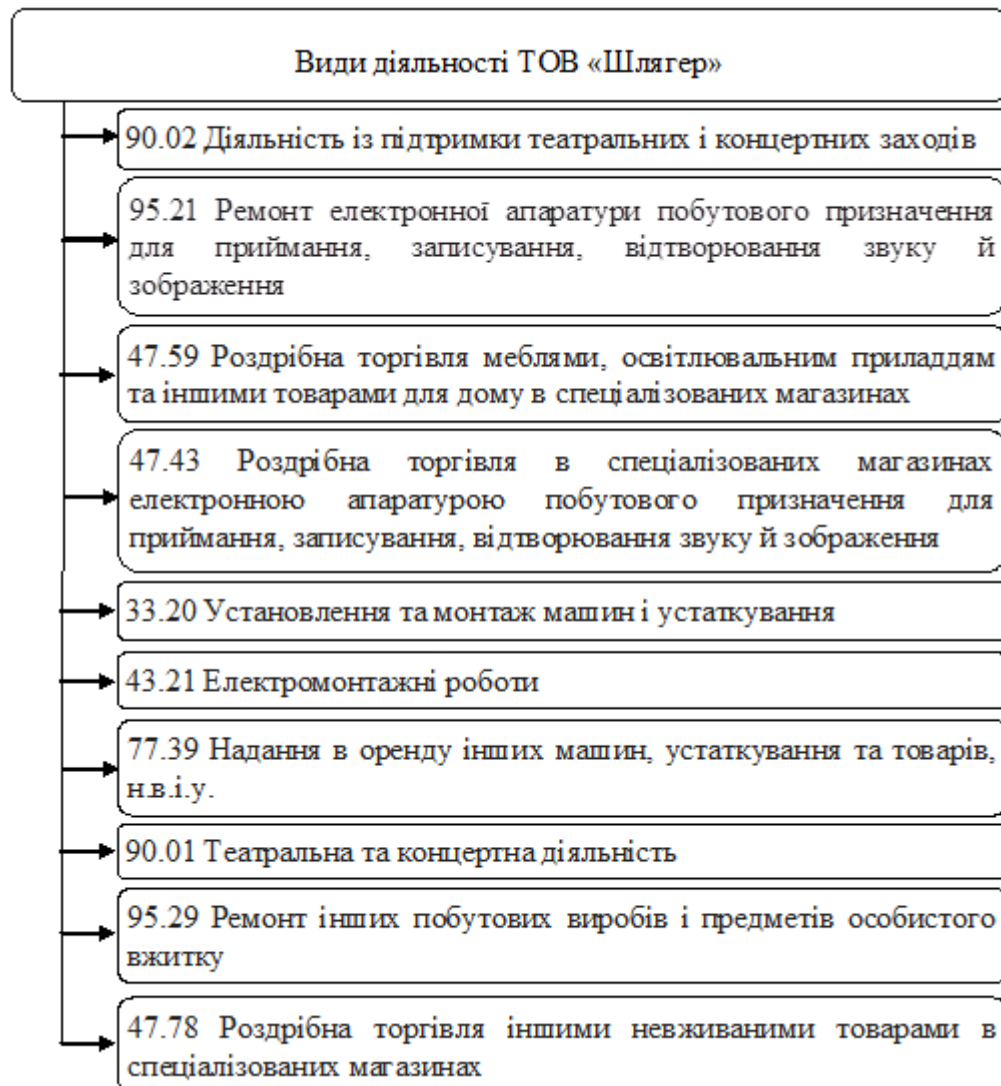

Рис. 1.5. Види діяльності ТОВ «Шлягер»

Відповідно досліджуване товариство пропонує широкий асортимент музичних інструментів, звукового і світлового обладнання, аксесуарів відомих світових виробників (рис. 1.6).

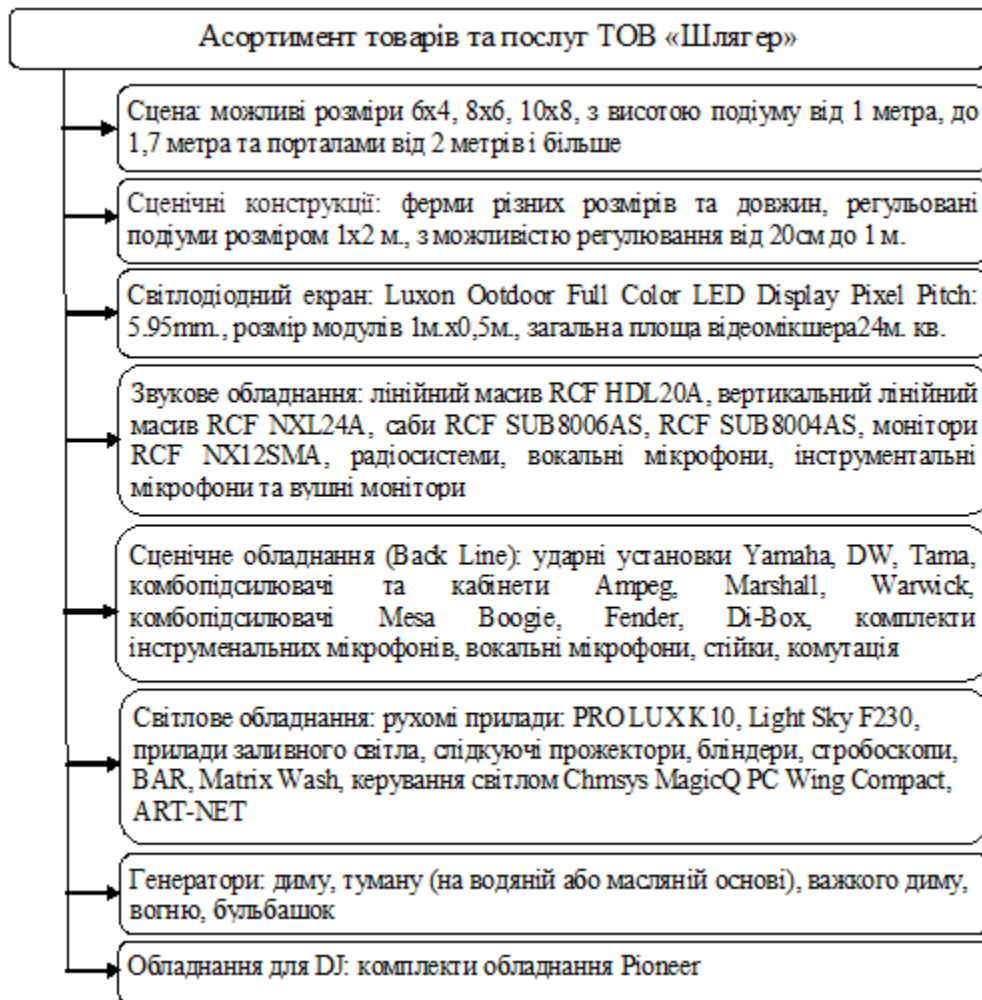

Рис. 1.6. Асортимент товарів та послуг ТОВ «Шлягер»

Основними замовниками послуг та товарів ТОВ «Шлягер» є відділи культури та міські ради (рис. 1.7).

ТОВ «Шлягер» в 2021 році також брало активну участь в отриманні тендерних пропозицій (табл. 1.4). Загальна сума закупівель в 2021 р. склала 575607 грн. Основні види послуг по тендерних пропозиціях заключалися в наступних видах послуг та робіт для відділів й управлінь культури Тернопільської області: ремонті та технічному обслуговуванні обладнання; оренді сцени та світлового забезпечення; технічному забезпеченні звукового та світлового обладнання концертів. В 2022 р., враховуючи ситуацію в країні, надходження від тендерних пропозицій в ТОВ «Шлягер» були лише в січні-лютому на загальну суму 3242 грн. від ремонту і технічного обслуговування музичних інструментів та оренди звукового обладнання.

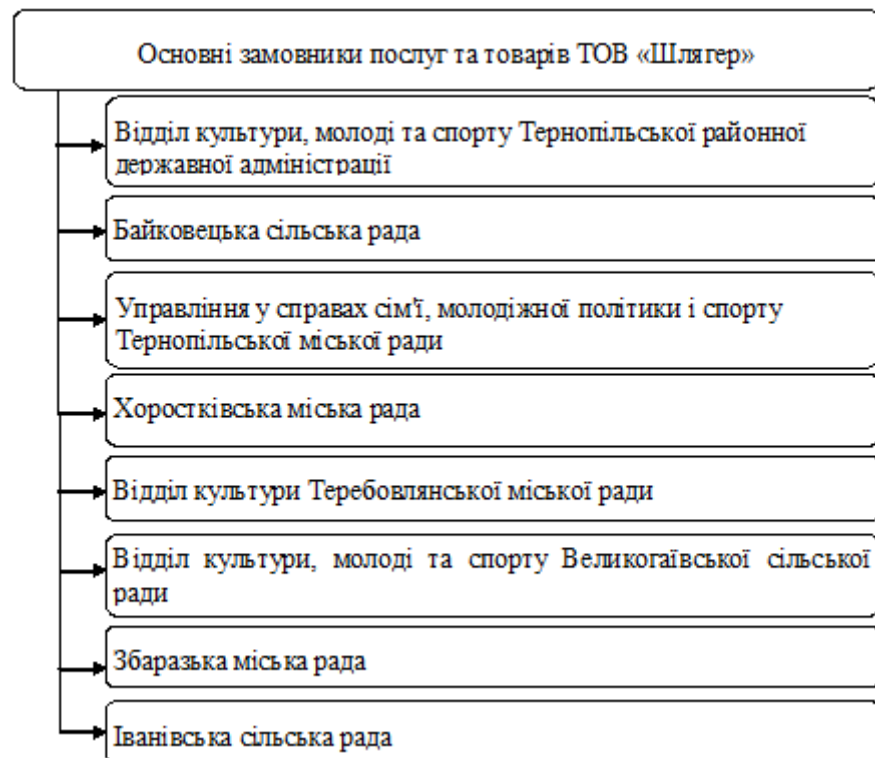

Рис. 1.7. Основні замовники послуг та товарів ТОВ «Шлягер»

Таблиця 1.4

Участь ТОВ «Шлягер» в отриманні тендерних пропозицій в 2021 р.

Опис лоту	Замовник	Сума контракту, грн.
Поточний ремонт акустичної системи активної Stagg для КЗ с.В.Гаї	Відділ культури Великоберезовицької селищної ради	6 694
Послуги з звукового та світлового забезпечення концерту до Дня Незалежності «24» серпня 2021 року у м. Могилів-Подільський	Управління культури та інформаційної діяльності Могилів-Подільської міської ради	156 000
Послуги по звуковому та світловому забезпеченні і технічне оснащення	Хоростківська міська рада	42 000
Послуги з встановлення сцени до свята Дня Незалежності України (24.08.2021р.)	Відділ культури Великоберезовицької селищної ради	27 000
Послуги з технічного забезпечення звукового та світлового обладнання концерту до дня міста Чорткова 11-12 липня	Управління культури та мистецтв Чортківської міської ради	104 700
Послуги з технічного забезпечення концертної програми до Дня міста Теребовля	Відділ культури Теребовлянської міської ради	24 900
Послуги з озвучення урочистого заходу до дня Конституції	Відділ культури Великоберезовицької селищної ради	10 200
Послуги з встановлення сцени, екрану, звукового та світлового обладнання для концертної програми до Дня міста	Хоростківська міська рада	49 990
Оренда звукового та звуко-технічного обладнання (Мікрофони та гучномовці)	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради	9 990
Послуги зі встановлення радіо-, телевізійної, аудіо- та відеоапаратури	Тернопільське обласне комунальне підприємство «Фірма «Кінодністер»	15 000
Послуги із звукового забезпечення заходу	Управління розвитку спорту та фізичної культури Тернопільської міської ради	17 000

В цілому основна результативність фінансово-господарської діяльності досліджуваного товариства подана у табл. 1.5 [49].

Таблиця 1.5

**Основна результативність фінансово-господарської діяльності
ТОВ «Шлягер», тис. грн.**

Найменування показника	Рік	
	2020	2021
Усього активів	1238,90	630,60
Основні засоби	754,00	434,00
Гроші та їх еквіваленти	484,90	196,60
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	484,90	196,60
Власний капітал	485,30	197,00
Зареєстрований капітал	0,40	0,40
Поточні зобов'язання	753,60	433,60
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2312,90	121,50
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1828,00	288,10
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	484,90	-166,60

Як видно з табл. 1.5 діяльність ТОВ «Шлягер» в 2022 р. значно погіршилася порівняно з 2021 р. в результаті карантинних заходів та після повномасштабного вторгнення росії в Україну. Це стало результатом значного зменшення наданих послуг та продажу товарів в 2022 р. як результат ситуації в країні.

Висновки до розділу 1

Без фінансової звітності неможливе ефективне функціонування економік країн, що зумовлює зростання значимості звітності підприємств. Водночас погляди різних вчених в напрямку значення фінансової звітності суттєво різняться. Тому детальне вивчення її суті, значення в інформаційній

системі ринкових відносин та встановлення впливу на прийняття рішень різними користувачами стає важливим питанням.

Подані визначення фінансової звітності більшою мірою орієнтуються на визначені дані про фінансове становище та діяльність підприємств. В цілому вони не зовсім охоплюють зміст інформації, яку користувачі облікової інформації мають намір отримати із даних фінансової звітності.

Фінансова звітність виступає завершальним етапом обліку, показує стан діяльності та залежить який рівень організаційних засад обліку суб'єктів господарювання. Враховуючи це, важливою характеристикою звітної інформації є якість даних у фінансовій звітності, забезпечення якої здійснюється шляхом дотримання методологічних засад її формування та визначення напрямків її вдосконалення.

Роль фінансової звітності в структурі бухгалтерської звітності визначено її значенням для користувачів в процесі прийняття рішень. Оскільки фінансова звітність містить згруповані дані про структуру активів, джерел їх формування, результати діяльності, які є важливими для зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Починаючи з 2020 року, за даними ЮНЕСКО сектор послуг зазнав значних втрат. Все це негативно позначилося на виникненні значних економічних втратах культурних закладів, організацій та подій. Відбулося зменшення суми оплачених податків за КВЕДами щодо демонстрації фільмів (на 45%) та діяльності по підтримці театральних й концертних заходів (на 11%).

ТОВ «Шлягер» функціонує в сфері проведення театральних та концертних заходів. Основними видами діяльності є надання підтримки в сфері театральних та концертних заходів, а також торгівля музичними інструментами та обладнанням.

Основними замовниками послуг та товарів ТОВ «Шлягер» є відділи культури та міські ради. ТОВ «Шлягер» в 2021 році також брало активну участь в отриманні тендерних пропозицій. Загальна сума закупівель в 2021 р.

склала 575607 грн. В 2022 р., враховуючи ситуацію в країні, надходження від тендерних пропозицій в ТОВ «Шлягер» були лише в січні-лютому на загальну суму 3242 грн. від ремонту і технічного обслуговування музичних інструментів та оренди звукового обладнання.

Діяльність ТОВ «Шлягер» в 2022 р. значно погіршилася порівняно з 2021 р. в результаті карантинних заходів та після повномасштабного вторгнення росії в Україну. Це стало результатом значного зменшення наданих послуг та продажу товарів в 2022 р. як результат ситуації в країні.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ І АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «ШЛЯГЕР»

2.1. Підходи до формування бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) ТОВ «Шлягер»

Інформаційні потреби щодо фінансового стану підприємства надає бухгалтерський баланс підприємства. Саме на підставі даних балансу подаються дані про фінансово-господарську діяльність господарюючого суб'єкта. Тому основною формою звітності як інформаційного джерела для різних користувачів є бухгалтерський баланс, використовуючи дані якого можна приймати ефективні управлінські рішення.

Саме дані балансу дають керівникам господарюючих суб'єктів дані про місце підприємства в галузі, підстави для обрання стратегічного розвитку, здійснення порівняльного аналізування ефективних рішень щодо використання ресурсів, прийняття доцільних рішень для управлінських напрямків діяльності підприємства [27; 33; 37].

Регулюючим нормативним документом щодо змісту та форми балансу є НП(С)БО 1 [32]. Останнє відображає мінімальні вимоги до статей балансу. Формою балансу є двохстороння таблиця: ліва сторона – актив (господарські засоби), права – пасив (джерела формування господарських засобів). Вітчизняна форма балансу має так звану горизонтальну форму побудови.

Бухгалтерський баланс ТОВ «Шлягер» виступає як засіб комунікації. Так, керівники отримують дані про реальний стан справ на підприємстві і це дає можливість приймати стратегічні рішення для подальшого розвитку господарюючого суб'єкта. Аудитори, вивчаючи баланс, виявляють слабкі місця в системі обліку та фінансовій звітності підприємства, планують процес своєї перевірки та оцінюють фінансовий стан діяльності

підприємства. Аналітики проводять аналізування та оцінювання функціонування господарюючого суб'єкта за досліджуваний період.

Підхід подвійного групування об'єктів обліку, який лежить в основі формування балансу, є підставою того, що баланс дає можливість оцінити фінансовий та майновий стан господарюючого суб'єкта. В цілому структура балансу має наступний вигляд, що відображено на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Структура балансу господарюючого суб'єкта

Відображення господарських засобів в активі балансу відбувається із врахуванням зростання ступеня ліквідності. При цьому принцип балансу – нетто покладено у відображення основних засобів та нематеріальних активів, тобто за залишковою вартістю. Пасив ж балансу показує зменшення терміну погашення джерел формування господарських засобів [53; 54]. Тобто у випадку ліквідаційних процесів першочергове право на погашення зобов'язань мають кредитори, і лише у випадку якщо залишиться майно –

власники зможуть повернути вкладені внески при створенні господарюючого суб'єкта (рис. 2.2).

У порядку зростання ліквідності ↓	Активи	Пасиви	У порядку зростання терміновості погашення ↓
	Необоротні активи	Власний капітал	
	Оборотні активи	Поточні зобов'язання і забезпечення	

Рис. 2.2. Відображення активу і пасиву в структурі балансу господарюючого суб'єкта

Усі господарські засоби та джерела їх формування ТОВ «Шлягер» відображено в економічно однорідних групах – статтях, які мають назву, код. При цьому статті є однойменні (один вид господарських засобів/джерел їх формування) та комплексні (кілька видів господарських засобів/джерел їх формування).

Чіткого регламентування кількості статей немає, важливим при їх відображенні є розкриття стану майна та його фінансування відповідно галузевих особливостей. Це дає можливість проводити контроль щодо збереженості майна, його раціонального використання, давати дані для аналізування та управління функціонуванням господарюючим суб'єктом. Важливим принципом є також визначена оцінка статей балансу для всебічного оцінювання діяльності підприємств.

Основоположним принципом балансу є рівність між активом і пасивом, оскільки в двох частинах показуються господарські засоби за складом і розміщенням (актив) та за джерелами їх формування (пасив).

Технологічні основи складання балансу подано в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Алгоритм заповнення балансу

Стаття	Код рядка	Вихідні дані
АКТИВ		
I. Необоротні активи		
Нематеріальні активи:		Рядок 1000 = Рядок 1001 – Рядок 1002
первісна вартість	1001	Сальдо Дт 12
накопичена амортизація	1002	Сальдо Кт 133
Незавершені капітальні інвестиції	1003	Сальдо Дт 15
Основні засоби:	1010	Рядок 1010 = Рядок 1011 – Рядок 1012
первісна вартість	1011	Сальдо Дт 10, 11
знос	1012	Сальдо Кт 131, 132
Інвестиційна нерухомість	1013	Сальдо Дт 100
Довгострокові біологічні активи	1020	Сальдо Дт 161, 165, 166
Довгострокові фінансові інвестиції:		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	Сальдо Дт 141, 142, 143
інші фінансові інвестиції	1033	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	Сальдо Дт 181, 182, 183
Відстрочені податкові активи	1045	Сальдо Дт 17
Інші необоротні активи	1090	У статті відносять вартість необоротних активів, для вибрання яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю
Усього за роцілом I	1095	Сума рядків 1000, 1003, 1010, 1013, 1020, 1030, 1033, 1040, 1045, 1060, 1065, 1090.
II. Оборотні активи		
Запаси	1100	Сальдо Дт 20, 22, 23, 25, 26 та 27, 28 (лігорує сальдо без урахування субрахунку 28.6)
Виробничі запаси	1101	Сальдо Дт 20, 22
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	Сальдо Дт з балансу сальдо Кт 38 (участині, що стосуються заборгованості за продукцією, товари, роботи, послуги).
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	
— за виданими авансами		Сальдо Дт 371 + Дт 63
— з бюджетом	1135	Сальдо Дт 641 + 642
— у сумі числі з податку на прибуток	1136	Сальдо Дт 64 (субрахунок податку на прибуток)
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	Сальдо Дт 372, 374, 375, 376, Дт 377, 378, 65
Поточні фінансові інвестиції	1160	Сальдо Дт 392
Гроші та їх еквіваленти	1165	Сальдо Дт 30, 31, 313, 333, 335, 351
Відстрочені майбутні періоди	1170	Сальдо Дт 39
Інші оборотні активи	1190	Сальдо Дт 331, 332, 643, 644
Усього за роцілом II	1195	Сума рядків 1100, 1110, 1113, 1120, 1125, 1130, 1135, 1140, 1145, 1155, 1160, 1165, 1170, 1180, 1190.
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		
Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	Сальдо Дт 285
Баланс	1300	Сума рядків 1095, 1195, 1200
ПАСИВ		
I. Власний капітал		
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	Сальдо Кт 40
Капітал учасників	1405	Сальдо Кт 41
Додатковий капітал	1410	Сальдо Кт 421 Кт 422 Кт 423, Кт 424, Кт 425
Резервний капітал	1415	Сальдо Кт 43
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	Сальдо Кт 441, Дт 442
Неоплачений капітал	1425	Сальдо Кт 46
Вилучений капітал	1430	Сальдо Кт 45
Всього за роцілом I	1495	А сам показник має бути меншим або дорівнювати рядку 1400 А сам показник має бути меншим або дорівнювати рядку 1400
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення		
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	Сальдо Кт 54
Довгострокові кредити банків	1510	Сальдо Кт 501, 502, 503, 504
Інші довгострокові зобов'язання	1515	Сальдо Кт 51, 52, 53, 55 (505, 506) участині відстрочених платежів
Довгострокові забезпечення	1520	Сальдо Кт 47
Цільове фінансування	1525	Сальдо Кт 48
Всього за роцілом II	1595	Сума рядків 1500, 1505, 1510, 1515, 1520, 1525, 1530, 1535, 1540, 1545.
III. Поточні зобов'язання та забезпечення		
Короткострокові кредити банків	1600	Сальдо Кт 60, 61 (якщо на цьому рахунку обліковується севтраф).
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	
— довгостроковими зобов'язаннями		Сальдо Кт 61
— товари, роботи, послуги	1615	Сальдо Кт 63
— розрахунками з бюджетом	1620	Сальдо Кт 641, 642
— у сумі числі з податку на прибуток	1621	Сальдо Кт 641
— розрахунками зі страхування	1625	Сальдо Кт 65
— розрахунками з оплати праці	1630	Сальдо Кт 66
Поточні забезпечення	1660	Сальдо Кт 471, 473, 474 (участині поточних забезпечень)
Додатні майбутні періоди	1665	Сальдо Кт 69
Інші поточні зобов'язання	1690	Сальдо Кт 372, 378, 643, 644, 684, 685
Всього за роцілом III	1695	Сума рядків 1600, 1605, 1610, 1615, 1620, 1625, 1630, 1635, 1640, 1645, 1650, 1660, 1665, 1670, 1690.
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	Сальдо Кт 680
Баланс	1900	Сума рядків 1495, 1595, 1695, 1700, 1800

Подана інформація ф. №2 звіті про фінансові результати дозволяє здійснювати оцінювання ділової активності та результативності діяльності підприємства, розрахунок показників для прогнозних напрямків діяльності суб'єктів господарювання. Цей звіт входить до квартальної та річної фінансової звітності [32; 38].

Розкриває дані про доходи, витрати, прибутки, збитки та сукупний дохід за певний звітний період (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Елементи звіту про фінансові результати

Алгоритм розрахунку фінансових результатів функціонування суб'єктів господарювання ділиться на 4 послідовні етапи.

Перший етап передбачає розрахункові операції щодо валового прибутку (збитку) – чистий дохід зменшується на суму собівартості реалізованої продукції.

На другому етапі слід розрахувати фінансовий результат щодо операційної діяльності (додати валовий прибуток, інший операційний дохід і відняти адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати).

Третій етап передбачає визначення фінансового результату до оподаткування – додати суму прибутку від операційної діяльності (або

відняти збиток), фінансові, інші доходи і відняти фінансові, інші витрати звіту.

Четвертий етап дає можливість розрахувати суму чистого фінансового результату як результат алгебраїчної суми фінансового результату до моменту оподаткування, суми податку на прибуток та суми прибутку (збитку) щодо припиненої діяльності після моменту оподаткування.

Розділ II звіту про фінансові результати розкриває дані щодо іншого сукупного доходу (сюди відносять доходи і витрати, що не були включено в склад фінансових результатів) та обчислюється розмір сукупного доходу суб'єкта господарювання, який зміг отримати впродовж звітного періоду. Сукупним доходом виступають зміни в складі власного капіталу впродовж звітного періоду як наслідок господарських операцій і розраховується як сума чистого фінансового результату впродовж звітного періоду та суми іншого сукупного доходу за вирахуванням податків.

Розділ III містить дані про операційні витрати в розрізі елементів, які суб'єкт господарювання понесло впродовж звітного періоду за мінусом суми собівартості продукції (робіт, послуг), яку підприємство виробило і спожило самостійно.

В розділі IV акціонерні товариства подають дані, якщо їх акції обертаються на фондових біржах.

Для покращення інформативності звіту про фінансові результати доцільним вважаємо відокремлене відображення результатів від фінансової та іншої діяльності. Така інформаційна база дозволить розширити аналітичність даних звіту щодо фінансової та іншої діяльності, і інформація буде більш зрозумілою для різних користувачів облікової інформації.

Алгоритм заповнення I та II розділів звіту про фінансові результати ТОВ «Шлягер» подано в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Алгоритм заповнення I та II розділів звіту про фінансові результати

Стаття	Код рядка	Вихідні дані
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Др рахунків 701 «Доходи від реалізації готової продукції»; 702 «Доходи від реалізації товарів»; 703 «Доход від реалізації робіт і послуг»; 705 «Переструктурування» у кореспонденції із Кт 791 (оборотів за субрахунком 704 «Втривання із доходу» не обліковуються)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Дебетовий оборот субрахунків: 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»; 902 «Собівартість реалізованих товарів»; 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»; 904 «Страхові виплати»
Валовий прибуток (збиток)	2090	Значення з «+»
	2095	Значення з «+»
Інші операційні доходи	2120	Оборот за Др 71 «Інший операційний дохід» у кореспонденції із Кт 791
Адміністративні витрати	2130	Оборот за Кт 92 «Адміністративні витрати» у кореспонденції із Др 791
Витрати на звіт	2130	Обороти за Кт 93 «Витрати на звіт» у кореспонденції із Др 791
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Кт 94 «Інші витрати операційної діяльності» у кореспонденції із Др 791
Фінансовий результат від операційної діяльності:		
— прибуток	2190	Значення з «+»
— збиток	2195	Значення з «+»
Доход від участі в капіталі	2200	Оборот за Др 72 «Доход від участі в капіталі» у кореспонденції з Кт 792 «Результат фінансових операцій»
Інші фінансові доходи	2220	Оборот за Др 73 «Інші фінансові доходи» у кореспонденції з Кт 792
Інші доходи	2240	Оборот за Кт 74 «Інші доходи» у кореспонденції з Кт 792
Фінансові витрати	2250	Оборот за Кт 95 «Фінансові витрати» у кореспонденції з Др 792
Витрати від участі в капіталі	2253	Оборот за Кт 96 «Витрати від участі в капіталі» у кореспонденції з Др 792
Інші витрати	2270	Оборот за Кт 97 «Інші витрати» у кореспонденції з Др 795 «Результат іншої діяльності»
Фінансовий результат до оподаткування:		
— прибуток	2290	Значення з «+»
— збиток	2295	Значення з «+»
Витрати (дохід) із податку на прибуток	2300	Др 98 «Податок на прибуток» — витрати з податку на прибуток, Кт 98 — доходи з податку на прибуток
Прибуток (збиток) від припинення діяльності після оподаткування	2305	Аналітичні дані за рахунками: 71 «Інший операційний дохід»; 74 «Інші доходи»; 94 «Інші витрати операційної діяльності»; 97 «Інші витрати»
Чистий фінансовий результат:		
— прибуток	2350	Значення з «+»
— збиток	2355	Значення з «+»
Доцінка (уцінка) необоротних активів	2400	Аналітичні дані за субрахунком 423 «Доцінка активів»
Доцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	Аналітичні дані за субрахунком 425 «Доцінка активів»
Накопичені курсові різниці	2410	Аналітичні дані за субрахунком 425 «Інший додатковий капітал»
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	2415	Аналітичні дані за рахунком 42 «Додатковий капітал»
Інший сукупний дохід	2445	Аналітичні дані за рахунком 42 «Додатковий капітал»
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2400 + 2405 + 2410 + 2415 + 2445
І податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	Визначають розрахунково, виходячи з аналізу бази обкладення податком на прибуток підприємств
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2450 – 2455
Сукупний дохід після оподаткування	2465	2350 (2355) + 2450

Звіт про фінансові результати дає інформаційну базу про розмір фінансових результатів в розрізі видів діяльності. Суми щодо непрямих податків, вирахувань з суми доходу, суми собівартості, суми витрат і збитків подаються в дужках (з метою вирахування). Основною інформацією для заповнення звіту про фінансові результати виступають обороти по рахунках щодо витрат і доходів.

Доцільним завданням для досліджуваного підприємства є врахування досвіду вітчизняних підприємств з діджиталізації інформаційних процесів з метою налагодження електронного документообігу [19; 20; 21]. Це дозволить обрати оптимальний варіант сервісного забезпечення та прискорить своєчасне подання звітності онлайн.

2.2. Порядок формування звіту про рух грошових коштів та звіту про власний капітал ТОВ «Шлягер»

Важливою формою відображення діяльності суб'єктів господарювання є звіт про рух грошових коштів. Дана форма показує вплив різних видів діяльності на формування та використання грошових коштів в певному періоді часу і дозволяє вивчати причини змін грошових коштів в досліджуваному періоді.

Інформаційні дані про грошові кошти можна отримувати з даних поточного обліку. Водночас узагальнюючою і доступною для користувачів є звіт про рух грошових коштів, який синтезує інформацію про операції підприємства щодо грошових коштів та потоків. Даний звіт дозволяє користувачам аналізувати ліквідність суб'єкта господарювання, визначати достатність коштів для покриття зобов'язань, оцінювати можливі напрямки додаткового інвестування в інші суб'єкти господарювання, розробляти прогностичні рішення в напрямку інвестування та фінансових операцій підприємства [56].

НП(С)БО 1 визначає звіт про рух грошових коштів як звіт, який містить дані про операції з надходження та видатку грошових коштів внаслідок результатів діяльності суб'єкта господарювання звітного періоду [32]. Даний звіт відноситься до річної звітності, формується наростаючим методом від початку року в тисячах гривень і містить інформацію також за попередній період. Категорії звіту про рух грошових коштів наведено на рис. 2.4.

В звіті про рух грошових коштів розкривається також додаткова інформація стосовно операцій по змінах в балансі та суттєвості статей доходів та витрат (отриманих та сплачених у вигляді грошових коштів), змін в чистих активах суб'єкта господарювання та потенційних варіантів можливостей розрахунку по своїх зобов'язаннях суб'єктами господарювання. Даний звіт дозволяє ТОВ «Шлягер» оцінити ефективність напрямків використання грошових коштів та їх формування суб'єктів господарювання.

Все це зумовлено основною метою складання звіту – надати користувачам інформації про діяльність підприємства в повному обсязі, правдиву та неупереджену вигляді про усі операції щодо змін з грошовими коштами та їх еквівалентами впродовж звітнього періоду.

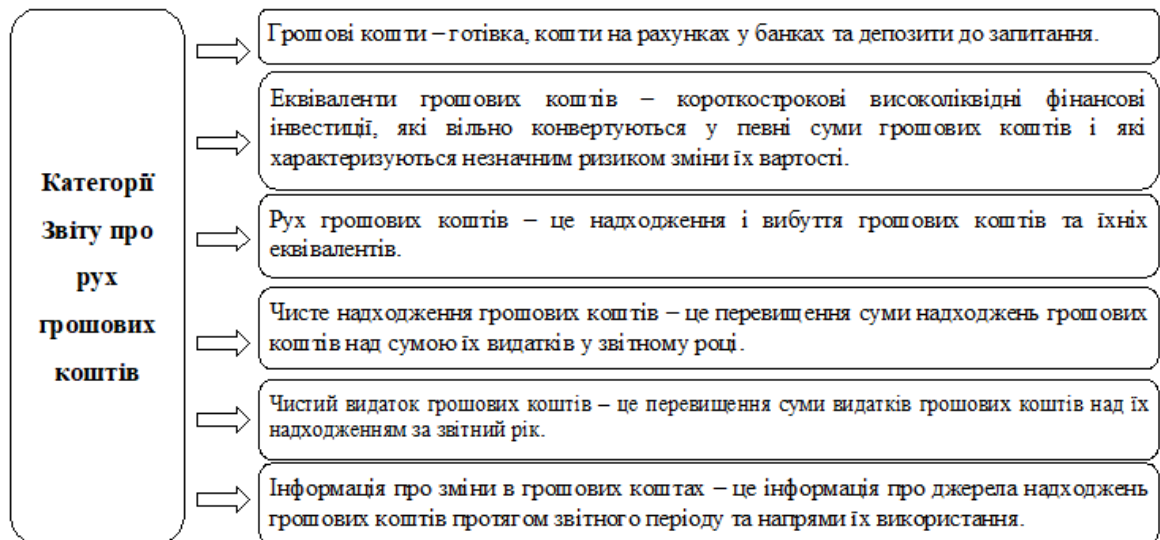

Рис. 2.4. Категорії звіту про рух грошових коштів

Вимоги щодо порядку формування звіту подано на рис. 2.5.

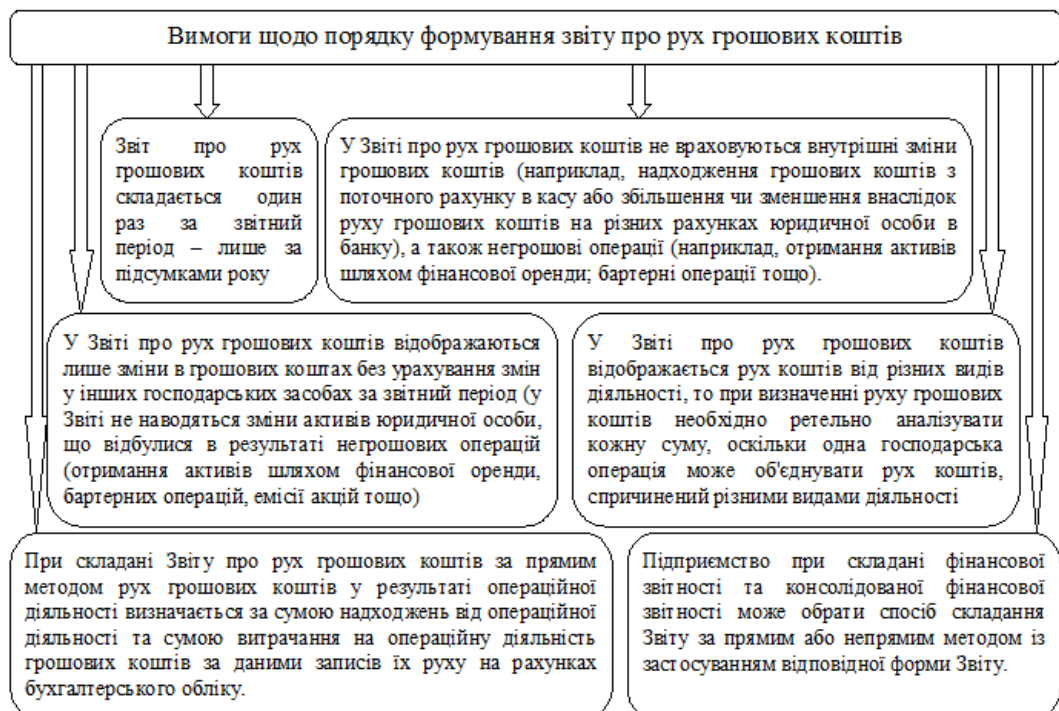

Рис. 2.5. Вимоги щодо порядку формування звіту про рух грошових коштів

Складання звіту про рух грошових коштів ТОВ «Шлягер» передбачає розгорнуте відображення сум отримання та витрачання грошових коштів в розрізі різних видів діяльності (рис. 2.6).

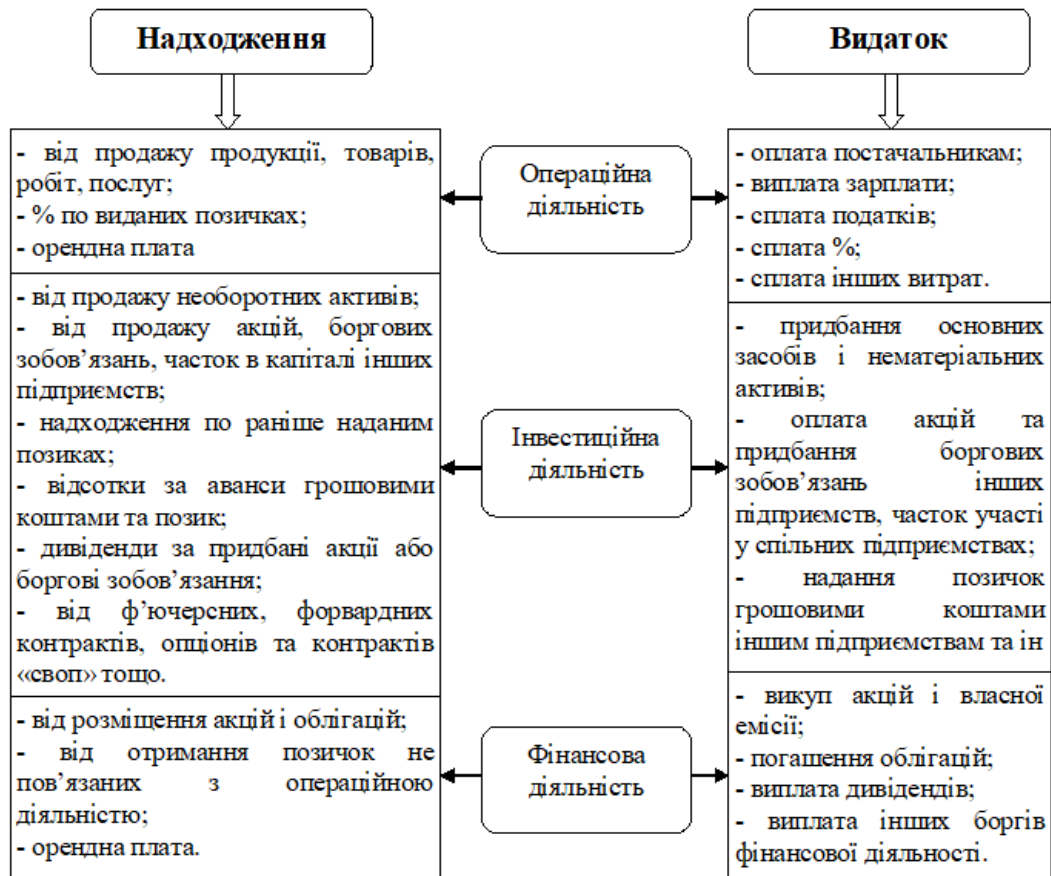

Рис. 2.6. Рух грошових коштів від видів діяльності підприємства

Чинне нормативне законодавство визначає два підходи до формування звіту про рух грошових коштів (прямий та непрямий). Перший підхід визначає можливість розрахунку чистого руху грошових коштів впродовж звітного року поетапно шляхом додавання фактичних надходжень і віднімання фактичних витрат грошових коштів. Другий підхід передбачає розрахунок даного показника шляхом коригування суми прибутку (збитку) на суми доходів і витрат, що не мають прямого зв'язку з рухом грошових коштів. ТОВ «Шлягер» складає форму 3 за прямим методом.

В звіті визначається чистий рух грошових коштів в розрізі трьох вищенаведених видів діяльності, далі розраховується чистий рух коштів за

звітний період і на кінцевому етапі розрахунків визначається залишок коштів на кінець звітного року із врахуванням початкового залишку коштів.

В цілому форма 3 розкриває інформацію про зміни (надходження/видаток) грошових коштів суб'єкта господарювання в розрізі видів діяльності для зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Важливою звітною формою згідно НП(С)БО 1 є звіт про власний капітал, який показує операції зі змін власного капіталу продовж звітного року [30; 32]. Інформаційною основою для даної форми є інформація з рахунків класу 4.

Складання звіту про власний капітал потребує поточних облікових даних на кінець звітного року. У випадку змін облікової політики, виправлень помилок та інших змін щодо обліку капіталу необхідно такі дані показати у звіті в розгорнутому вигляді.

Важливо зазначити, що звіт про власний капітал має взаємозв'язок з іншими формами звітності (баланс, звіт про фінансові результати). Тому, крім поточних облікових даних, потрібно використовувати дані з балансу та звіту про фінансові результати. Правильне складання звіту про власний капітал передбачає рівність залишку власного капіталу в балансі і даних у звіті про власний капітал. Тобто при складанні даних форм порівнюється інформація першого розділу пасиву балансу і залишків (початкових та кінцевих) щодо окремих складових власного капіталу у звіті.

Основна мета складання звіту про власний капітал визначається в поданні інформації про зміни в складових власного капіталу впродовж звітного періоду [15]. При цьому дана інформація має бути повною, правдивою. Це дає можливість користувачам облікової інформації про власний капітал (інвесторам, кредиторам та ін.) прийняти позитивне рішення про інвестування/кредитування суб'єкта господарювання.

В основу побудови звіту про власний капітал покладено шаховий метод: дані по вертикалі стосуються складових власного капіталу, дані по

горизонталі – джерел їх формування та змін в сторону зменшення. В цілому цей звіт може бути поділено на окремі елементи (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Структурні елементи звіту про власний капітал

Кожен з наведених елементів звіту має певні статті, які зумовлюють зміну власного капіталу в сторону збільшення або зменшення. При цьому суми зменшення власного капіталу відображаються в круглих дужках.

Специфіка заповнення звіту про власний капітал в розрізі основних статей подана в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Заповнення основних статей звіту про власний капітал

Статті	Код рядків	Інформація
«Залишок на початок року» та «Залишок на кінець року»	4000, 4300	Суми власного капіталу на початок (не скоригований залишок) і кінець року
«Зміна облікової політики», «Виправлення помилок» та «Інші зміни»	4005, 4010, 4090	Суми коригувань, передбачених П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»
«Скоригований залишок на початок року»	4095	Залишок власного капіталу на початок звітного року після внесення відповідних коригувань
«Чистий прибуток (збиток) за звітний період»	4100	Сума чистого прибутку (збитку) зі звіту про фінансові результати
«Інший сукупний дохід за звітний період»	4110	Сума іншого сукупного доходу за звітний період зі звіту про фінансові результати
«Розподіл прибутку»	4200, 4205, 4210	Суми виплат власникам (дивіденди), дані про спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу та відрахування до резервного капіталу
«Внески учасників»	4240, 4245	Дані про внески до зареєстрованого капіталу підприємства та погашення заборгованості з капіталу (зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення або зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до зареєстрованого капіталу підприємства)
«Вилучення капіталу»	4260, 4265, 4270, 4275	Дані про зменшення власного капіталу підприємства внаслідок викупу акцій (часток) власної емісії, перепродаж чи анулювання викуплених акцій (часток), вилучення частки в капіталі, зменшення номінальної вартості акцій, або інші зміни в капіталі, у т.ч. придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві
«Разом змін у капіталі»	4300	Підсумок змін у складі власного капіталу за звітний період

Складання звіту про власний капітал здійснюється в складі річної звітності. Для перевірки правильності його складання слід використати підхід шахової таблиці – підсумковий узагальнюючий показник по вертикалі має відповідати підсумковому узагальнюючому показнику по горизонталі.

2.3. Методика та організація аудиту фінансової звітності підприємства

Основним результатом поточного обліку є операції з узагальнення даних у вигляді фінансової звітності. Відповідно важливим виступає достовірність звітності, що залежить від правдивості поточних облікових даних щодо активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів господарюючих суб'єктів.

Одним з напрямів підтвердження достовірності фінансової звітності є проведення аудиту. Це дає можливість забезпечити користувачів облікової інформації релевантними даними при прийнятті відповідних рішень [11; 43].

Етапи процесу аудиту включають декілька послідовних етапів, що зображено на рис. 2.8. Кожен з наведених етапів аудиту фінансової звітності передбачає виконання набору процедур для виконання основної мети аудиту.

Етап планування передбачає формування плану аудиту фінансової звітності. В ході проведення безпосереднього аудиту цей план може зазнавати змін, враховуючи специфіку, розміри, складність перевірки діяльності суб'єкта господарювання. Тому важливо під час формування плану аудиту фінансової звітності врахувати особливості фінансової та господарської діяльності суб'єкта господарювання, обрання сфери роботи аудитора та кількість персоналу для здійснення аудиторської роботи.

Етап вивчення повинен включати проведення опитувань, дослідження та аналізування фінансової звітності замовника-суб'єкта господарювання. Це дозволяє здійснити збирання потрібних даних для формування аудиторської думки щодо фінансової звітності замовника. Такі процеси відбуваються з

використанням методичних прийомів аудиту (аналізу, синтезу, індукції, дедукції, аналогії, моделювання, абстрагування і конкретизації, системного і функціонально-вартісного аналізу).

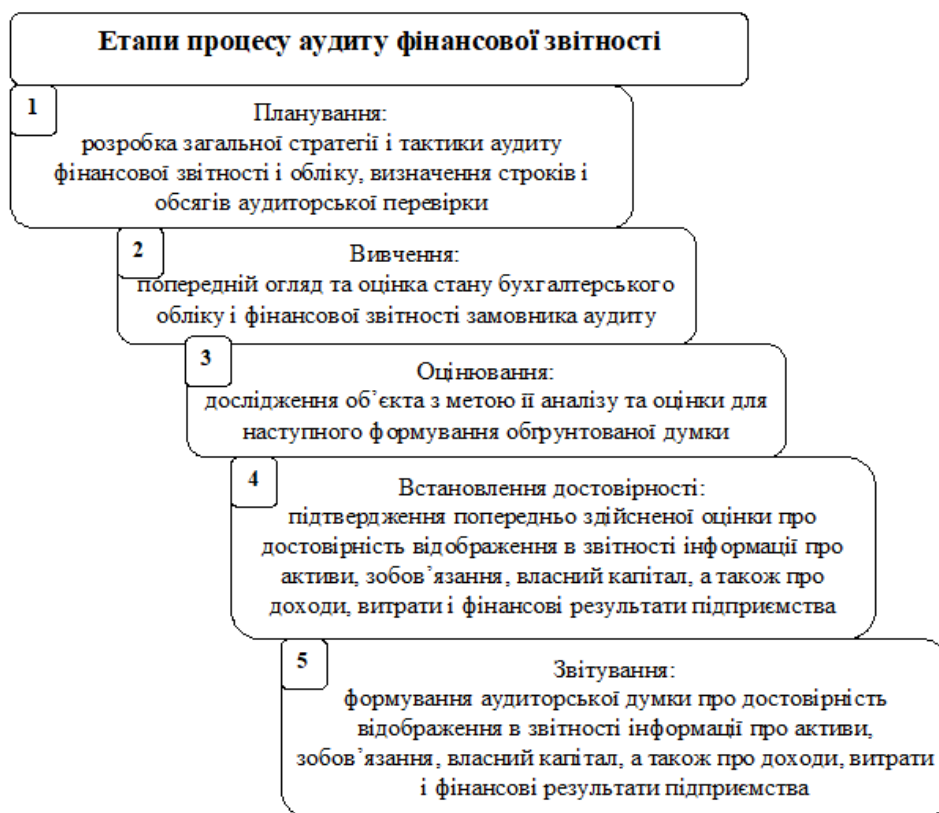

Рис. 2.8. Етапи процесу аудиту фінансової звітності

На етапі оцінювання аудитор намагається здійснити збір даних про замовника для формування найбільш достовірної аудиторської думки. Даний етап відбувається з використанням аудиторських процедур. Виявлення можливих фактів фальсифікації та помилок у звітності клієнта потребує додаткових аудиторських процедур та встановлення впливу даних порушень на достовірність звітності.

Етап встановлення достовірності ставить вимогу до аудитора забезпечення достатнього рівня впевненості в попередньо здійсненому оцінюванні щодо достовірності фінансової звітності замовника. Це залежить також від здійснення аудиторської вибірки, що зумовлює виникнення ризику невиявлення істотних помилок аудитором.

Етап звітування передбачає надання аудитором відповідей на питання щодо відповідності системи обліку клієнта чинному законодавству, показників обліку та фінансової звітності принципам, визначеним в обліковій політиці клієнта, оцінювання ефективності системи внутрішнього контролю замовника, достовірності облікового та звітного подання даних щодо активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів клієнта.

Прийомами, які дозволяють проводити аудит фінансової звітності, є наступні [5]:

- фізична перевірка;
- документальна перевірка;
- підтвердження;
- спостереження;
- опитування;
- аналітичні процедури;
- узагальнення.

Безпосереднє оцінювання фінансової звітності відбувається в певній послідовності, що відображено на рис. 2.9.

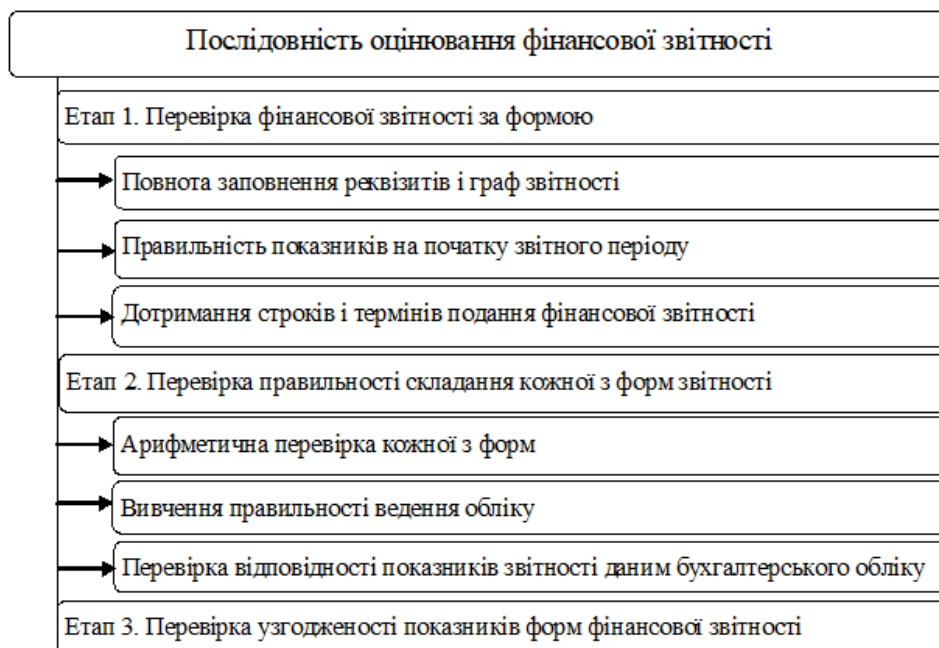

Рис. 2.9. Послідовність оцінювання фінансової звітності

В цілому основні цілі та процедури аудиту форм фінансової звітності подано в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Основні цілі та процедури аудиту форм фінансової звітності

Форма фінансової звітності	Цілі аудиту	Процедури аудиту
Баланс	висловлення неупередженої думки про фінансовий стан підприємства-клієнта на звітну дату	1) перевірка реальності існування активів, зобов'язань та права власності на них; 2) перевірка правильності визнання та оцінки активів, зобов'язань і власного капіталу; 3) оцінка стану збереження та ефективності використання активів; 4) інспекція правильності документального оформлення та відображення в обліку операцій щодо активів, зобов'язань і власного капіталу клієнта; 5) перевірка правильності нарахування амортизації на об'єкти необоротних активів; 6) перевірка своєчасності проведення інвентаризації активів та зобов'язань та правильності відображення інвентаризаційних різниць; 7) перевірка достовірності відображення інформації щодо активів, зобов'язань та власного капіталу у балансі клієнта
Звіт про фінансові результати	висловлення думки щодо достовірності інформації про доходи, витрати, прибутки та збитки діяльності підприємства і відображення її у звіті про фінансові результати	1) інспекція обсягів реалізації активів та визнання доходів і витрат звітного періоду; 2) перевірка правильності класифікації та оцінки доходів, витрат і фінансових результатів в розрізі видів діяльності клієнта; 3) перевірка правомірності відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку доходів та витрат; 4) порядок їх відображення у звіті про фінансові результати; 5) аналіз структури доходів та витрат з метою визначення ефективності діяльності клієнта; 6) виявлення фактів надзвичайних доходів та витрат та перевірка правильності їх обліку; 7) контроль за правильністю визначення та відображення у звіті про фінансові результати податку на прибуток
Звіт про рух грошових коштів	перевірка інформації про зміни, що відбулися в грошових коштах підприємства за звітний період та методика відображення її у звіті про рух грошових коштів	1) оцінка правильності і доцільності класифікації грошових потоків в розрізі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства-клієнта; 2) інспекція господарських операцій клієнта стосовно того, чи не включено до складу операцій, що пов'язані із внутрішніми змінами ускладні грошових коштів та негрошові операції (наприклад, операції з отримання активів на умовах фінансової оренди, бартерні операції, придбання активів шляхом емісії акцій, придбання активів за рахунок позики тощо); 3) перевірка правильності визначення чистого руху грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності; 4) оцінка правильності підрахунку показника чистого руху грошових коштів за звітний період; 5) аналіз руху грошових потоків за звітний період та визначення динаміки і тенденції отримання грошових коштів у майбутньому.
Звіт про власний капітал	перевірка реальності інформації про зміни у складі власного капіталу клієнта протягом звітного періоду та перевірка звіту про власний капітал	1) перевірка законності оформлення установчих документів для здійснення підприємницької діяльності; 2) перевірка чи види діяльності клієнта відповідають статутним вимогам; 3) оцінка правомірності та законності внесення учасниками внесків до капіталу; 4) інспектування законності і своєчасності внесення змін в засновницькі документи та перевірка відображення таких змін в системі рахунків бухгалтерського обліку; 5) контроль за правомірністю розподілу прибутку; 6) перевірка достовірності звіту про власний капітал

Важливо зазначити вагоме значення аналітичних процедур при аудиті фінансової звітності, оскільки значимим є їх використання для надання неупередженої характеристики дій суб'єктивних і об'єктивних чинників зміни основних показників фінансової звітності, точного відображення

функціональних взаємозв'язків та передбачення абсолютних і відносних змін, оцінювання фінансово-економічного стану підприємства загалом. Ефективне застосування аналітичних процедур визначається вибором показників для проведення аналізу та його послідовністю. Відповідно аналітичне оцінювання взаємозв'язків показників фінансової звітності підтверджує повнотий зміст аудиторських свідчень, точний характер звітних даних. Методичні прийоми для аналізування в аудиті не можна чітко регламентувати згідно конкретних ситуацій, водночас їх обов'язково потрібно визначати при кожному етапі аудиту.

Підсумковим етапом аудиту фінансової звітності є аудиторський висновок. У висновку включаються дані про підтвердження достовірності або ж недостовірності відображеної інформації у фінансовій звітності. Такий висновок базується на достовірності первинних та зведених облікових документів щодо активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів. В кінці висновку аудитор вказує на позитивні та негативні помилки та порушення в досліджуваній фінансовій звітності, подає рекомендаційні пропозиції з їх виправлення та покращення фінансового стану підприємства.

Разом з тим, варто зазначити, що сформований аудиторський висновок не буде гарантійним підтвердженням, що клієнт-суб'єкт господарювання буде в майбутньому функціонувати постійно. Оскільки за організаційні аспекти до фінансової звітності несе відповідальність керівництво клієнта-суб'єкта господарювання. Проведення аудиту не звільняє клієнта від відповідальних дій щодо недостовірного подання даних у фінансовій звітності.

Висновки до розділу 2

Інформаційні потреби щодо фінансового стану підприємства надає бухгалтерський баланс підприємства. Саме на підставі даних балансу

подаються дані про фінансово-господарську діяльність господарюючого суб'єкта. Тому основною формою звітності як інформаційного джерела для різних користувачів є бухгалтерський баланс, використовуючи дані якого можна приймати ефективні управлінські рішення. Підхід подвійного групування об'єктів обліку, який лежить в основі формування балансу, є підставою того, що баланс дає можливість оцінити фінансовий та майновий стан господарюючого суб'єкта. Чіткого регламентування кількості статей немає, важливим при їх відображенні є розкриття стану майна та його фінансування відповідно галузевих особливостей.

Подана інформація у формі №2 дозволяє здійснювати оцінювання ділової активності та результативності діяльності підприємства, розрахунок показників для прогнозних напрямків діяльності суб'єктів господарювання. Цей звіт входить до квартальної та річної фінансової звітності. Розкриває дані про доходи, витрати, прибутки, збитки та сукупний дохід за певний звітний період. Алгоритм розрахунку фінансових результатів функціонування суб'єктів господарювання ділиться на 4 послідовні етапи.

Важливою формою відображення діяльності суб'єктів господарювання є звіт про рух грошових коштів. Інформаційні дані про грошові кошти можна отримувати з даних поточного обліку. Водночас узагальнюючою і доступною для користувачів є звіт про рух грошових коштів, який синтезує інформацію про операції підприємства щодо грошових коштів та потоків. Даний звіт дозволяє користувачам аналізувати ліквідність суб'єкта господарювання, визначати достатність коштів для покриття зобов'язань, оцінювати можливі напрямки додаткового інвестування в інші суб'єкти господарювання, розробляти прогнозні рішення в напрямку інвестування та фінансових операцій підприємства. Чинне нормативне законодавство визначає два підходи до формування звіту про рух грошових коштів (прямий та непрямий). ТОВ «Шлягер» складає форму 3 за прямим методом.

Важливою звітною формою згідно НП(С)БО 1 є звіт про власний капітал, який показує операції зі змін власного капіталу продовж звітного

року. Інформаційною основою для даної форми є інформація з рахунків класу 4.

Складання звіту про власний капітал потребує поточних облікових даних на кінець звітного року. У випадку змін облікової політики, виправлень помилок та інших змін щодо обліку капіталу необхідно такі дані показати у звіті в розгорнутому вигляді.

Одним з напрямів підтвердження достовірності фінансової звітності є проведення аудиту. Це дає можливість забезпечити користувачів облікової інформації релевантними даними при прийнятті відповідних рішень.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗУВАННЯ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «ШЛЯГЕР»

3.1. Аналізування динаміки та структури балансу підприємства

Найбільшу інформативність для аналізування та оцінювання фінансової звітності має бухгалтерський баланс. Важливими та доцільними прийомами аналізування балансу є здійснення порівняльного або просторового аналізування. Такий аналіз дозволяє співставити показники звітного періоду з попередніми даними, нормативними тощо, тобто з базою порівняння. При цьому відбувається розрахунок порівняльних показників в абсолютному та відносному вираженні. Важливою вимогою для такого аналізування є дотримання однієї методики їх розрахунку та здійснення порівняльного аналізування кількох календарних досліджуваних періодів [35; 44; 50; 57]. В порівняльному аналітичному балансі охоплюються важливі показники, що дозволяють охарактеризувати статичні та динамічні зміни фінансового стану досліджуваного підприємства.

Практична значимість порівняльного аналітичного балансу пояснюється наступними чинниками: 1) оцінювання стану активів підприємства та його здатності погасити свої зобов'язання – фактично виявляється можливість досліджуваного підприємства розраховуватися по своїх боргах якими саме видами активів; 2) оцінювання реальної можливості досліджуваного підприємства повністю покрити усі свої борги за рахунок активів; 3) виявлення активів (оборотних та необоротних), що можуть залишитися на досліджуваному підприємстві після сплати усіх своїх зобов'язань, для продовження функціонування в майбутньому або ж підприємство виявиться потенційним банкрутом [31; 42; 47].

Побудова порівняльного балансу передбачає виконання горизонтального та вертикального аналізування. Відповідно виконання горизонтального аналізування, тобто аналізування динамічних змін формування балансу, здійснюється шляхом побудови аналітичної таблиці для аналізуються абсолютні балансові показники разом з показниками динамічних змін.

Подамо оцінювання динамічних змін формування активу та пасиву балансу підприємства за досліджуваний період. Розрахункові показники подано в табл. 3.1 та 3.2 на основі даних додатку А.

Таблиця 3.1

**Аналізування динамічних змін формування активу балансу
ТОВ «Шлягер»**

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	–	–	–	–
Основні засоби	754	434	-320,0	-42,44
Усього за розділом I	754	434	-320,0	-42,44
II. Оборотні активи				
Запаси	–	–	–	–
Поточні біологічні активи	–	–	–	–
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	–	–	–	–
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	–	–	–	–
Інша поточна дебіторська заборгованість	–	–	–	–
Поточні фінансові інвестиції	–	–	–	–
Гроші та їх еквіваленти	484,9	196,6	-288,3	-59,46
Витрати майбутніх періодів	–	–	–	–
Інші оборотні активи	–	–	–	–
Усього за розділом II	484,9	196,6	-288,3	-59,46
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Всього	1238,9	630,6	-608,3	-49,10

Розглядаючи результати розрахунків в табл. 3.1, можна відзначити, що загальна вартість майна підприємства зменшилась за досліджуваний період на 608,3 тис. грн., або 49,10%. Зменшення вартості майна відбулось як за рахунок зменшення необоротних активів (на 320,0 тис. грн.), так і оборотних

активів (на 288,3 тис. грн.). В складі необоротних активів ТОВ «Шлягер» наявні лише основні засоби, а в складі оборотних активів – лише грошові кошти та їх еквіваленти. Саме ці статті зумовили зменшення в цілому майна досліджуваного підприємства.

Таблиця 3.2

**Аналізування динамічних змін формування пасиву балансу
ТОВ «Шлягер»**

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	0,4	0,4	–	–
Додатковий капітал	–	–	–	–
Резервний капітал	–	–	–	–
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	484,9	196,6	-288,3	-59,46
Неоплачений капітал	–	–	–	–
Усього за розділом I	485,3	197,0	-288,3	-59,41
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				
III. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	–	–	–	–
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	–	–	–	–
товари, роботи, послуги	20,0	-	-20,0	-100,00
розрахунками з бюджетом	5,1	1,0	-4,1	-80,39
у тому числі з податку на прибуток	–	–	–	–
розрахунками зі страхування	5,0	1,0	-4,0	-80,00
розрахунками з оплати праці	23,0	2,5	-20,5	-89,13
Доходи майбутніх періодів	–	429,1	+429,1	–
Інші поточні зобов'язання	700,5	–	-700,5	-100,00
Усього за розділом III	753,6	433,6	-320,0	-42,46
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
Всього	1238,9	630,6	-608,3	-49,10

Дані табл. 3.2 свідчать, що зменшення пасивів ТОВ «Шлягер» відбулося за рахунок зменшення власного капіталу на 288,3 тис. грн, або 59,41%. Таке зменшення відбулося за рахунок зменшення нерозподілених прибутків підприємства на 288,3 тис. грн. Інші складові власного капіталу (зареєстрований капітал) протягом 2020-2021 рр. не змінювалися. На кінець 2021 р. відбулося також зменшення поточних зобов'язань на 320 тис. грн. (або на 42,46%). Поточні зобов'язання зменшились за рахунок погашення

інших поточних забезпечень на 700,5 тис. грн. При цьому зросли доходи майбутніх періодів на 429,1 тис. грн. Інші складові поточних зобов'язань зазнали незначних змін впродовж 2020-2021 рр.: поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги зменшилась на 20 тис. грн. (на 100%); за розрахунками з бюджетом зменшилась на 4,1 тис. грн. (на 80,39%); поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці погашена на суму 20,5 тис. грн.

Після проведення горизонтального аналізування важливо здійснити вертикальне аналізування, тобто аналізування балансу з допомогою відносних значень [35; 44; 50; 57]. Це дозволяє провести оцінювання структурних змін показників балансу досліджуваного підприємства і відобразити їх питому вагу в загальній сумі балансу (валюти балансу).

Для оцінювання структурних змін рівня показників активу та пасиву балансу використано звітні дані форми №1 на основі даних додатку А (табл. 3.3, 3.4).

Таблиця 3.3

Аналіз структурних змін показників активу балансу

ТОВ «Шлягер»

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення, +/-
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	–	–	–
Основні засоби	60,86	68,82	+7,96
Усього за розділом I	60,86	68,82	+7,96
II. Оборотні активи			
Запаси	–	–	–
Поточні біологічні активи	–	–	–
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	–	–	–
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	–	–	–
Інша поточна дебіторська заборгованість	–	–	–
Поточні фінансові інвестиції	–	–	–
Гроші та їх еквіваленти	39,14	31,18	-7,96
Витрати майбутніх періодів	–	–	–
Інші оборотні активи	–	–	–
Усього за розділом II	39,14	31,18	-7,96
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Всього	100,00	100,00	–

Протягом 2020-2021 рр. зменшилась питома вага майна оборотних активів на 7,96 пункти. Необоротні активи відповідно збільшилися на 7,96 пункти в структурі активів ТОВ «Шлягер». В складі активів є лише дві складові – основні засоби й гроші та їх еквіваленти, відповідно відбулися зміни лише в їх питомій вазі в структурі активів даного підприємства.

Таблиця 3.4

**Аналіз структурних змін показників пасиву балансу
ТОВ «Шлягер»**

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення, +/-
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	0,03	0,06	+0,03
Додатковий капітал	–	–	–
Резервний капітал	–	–	–
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	39,14	31,18	-7,96
Неоплачений капітал	–	–	–
Усього за розділом I	39,17	31,24	-7,93
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	–	–	–
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	–	–	–
Поточна кредиторська заборгованість за:	–	–	–
довгостроковими зобов'язаннями	–	–	–
товари, роботи, послуги	1,61	–	-1,61
розрахунками з бюджетом	0,41	0,16	-0,25
у тому числі з податку на прибуток	–	–	–
розрахунками зі страхування	0,40	0,16	-0,25
розрахунками з оплати праці	1,86	0,40	-1,46
Доходи майбутніх періодів	–	68,05	+68,05
Інші поточні зобов'язання	56,54	–	-56,54
Усього за розділом III	60,83	68,76	+7,93
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	–	–	–
Всього	100,00	100,00	–

В структурі пасивів досліджуваного підприємства найбільшу питому вагу впродовж 2020-2021 рр. займали поточні зобов'язання 60,83% в 2020 р. і 68,76% в 2021 р. Останні сформовані за рахунок доходів майбутніх періодів (68,05% 2021 р.), інших поточних зобов'язань (56,54% в 2020 р.), поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (1,61% в 2020 р.), поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці

(1,86% в 2020 р., 0,40% в 2021 р.), з бюджетом (0,41% в 2020 р., 0,16% в 2021 р.) та зі страхування (0,40% в 2020 р. та 0,16% в 2021 р.). Власний капітал в структурі пасивів досліджуваного підприємства займав меншу частку: в 2020 р. – 39,17%, в 2021 р. – 31,24%. Основною складовою власного капіталу був нерозподілений прибуток – відповідно 39,14% в 2020 р., 31,18% в 2021 р.

3.2. Аналізування фінансових результатів ТОВ «Шлягер»

Проведення аналізування фінансових результатів вважається важливим напрямом в оцінці фінансового стану підприємства. Це дає можливість виявити рівень прибутковості та ефективності діяльності господарюючого суб'єкта. Процес аналізування відбувається шляхом порівняльного аналізу даних звітного періоду з даними за попередні періоди. Таким чином оцінюються темпи зростання фінансових результатів господарюючого суб'єкта в цілому та в розрізі видів діяльності [26; 35; 44; 46; 50; 57].

Проведення аналізування змін фінансових результатів з врахуванням динамічних та структурних змін дає підстави для оцінювання тенденцій розвитку досліджуваного підприємства, виявлення сум прибутків/збитків та встановлення основних видів діяльності, що забезпечують формування основи фінансових результатів досліджуваного підприємства.

Основні методи для аналізування фінансових результатів подано на рис. 3.1.

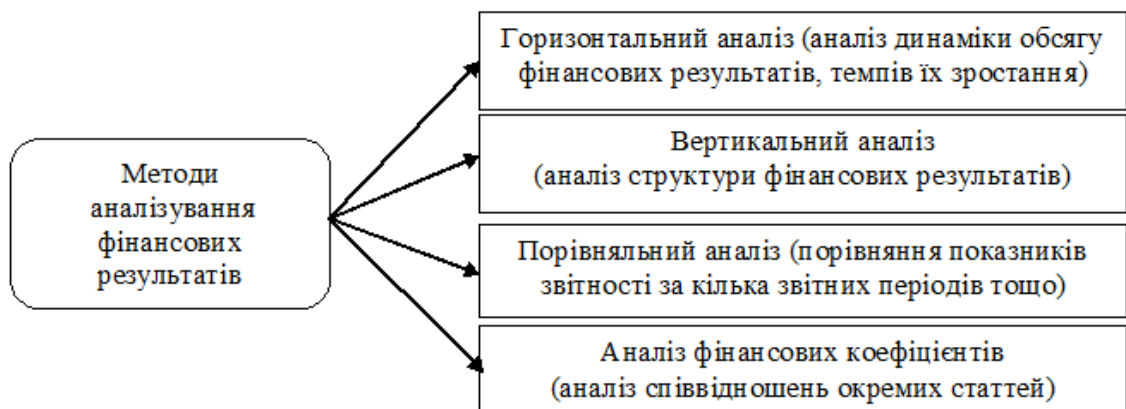

Рис. 3.1. Методи аналізування фінансових результатів

Проведене оцінювання змін обсягу та складу фінансового результату ТОВ «Шлягер» за досліджуваний період подано в табл. 3.5 на основі даних додатку А.

Таблиця 3.5

Аналізування формування та динамічних змін фінансових результатів діяльності ТОВ «Шлягер»

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2312,9	121,5	-13070	-99,61
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1828,0	288,1	-1539,9	-99,84
Валовий прибуток (збиток)	—	—	—	—
Інші операційні доходи	—	—	—	—
Адміністративні витрати	—	—	—	—
Витрат на збут	—	—	—	—
Інші операційні витрати	—	—	—	—
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	—	—	—	—
Дохід від участі в капіталі	—	—	—	—
Інші фінансові доходи	—	—	—	—
Інші доходи	—	—	—	—
Фінансові витрати	—	—	—	—
Втрати від участі в капіталі	—	—	—	—
Інші витрати	—	—	—	—
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	484,9	-166,6	-651,5	-100,34
Витрати (дохід) з податку на прибуток	—	—	—	—
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	484,9	-166,6	-651,5	-100,34

Аналіз даних табл. 3.5 свідчить, що сума фінансових результатів за всіма видами діяльності у 2020-2021 році зазнала певних коливань. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився на 13070 тис. грн. (на 99,61%). Крім того, в 2021 р. порівняно з 2020 р. відбулося зменшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 1539,9 тис. грн. (на 99,84%). В цілому в 2021 р. порівняно з 2020 р. чистий

фінансовий результат (прибуток) суттєво зменшився на 651,5 тис. грн. або на 100,34% і досліджуване підприємство отримало збиток на суму лише 166,6 тис. грн.

Проведення оцінювання змін показників фінансових результатів в структурному плані доповнює аналізування структурних змін рівня показників фінансових результатів [26; 35; 44; 46; 50; 57]. Такий аналіз дозволяє здійснювати співставлення доходів і витрат для визначення рівня фінансових результатів досліджуваного підприємства. Таким чином виявляють доцільність здійснення витрат з метою отримання доходів і як результат формування фінансових результатів. Проведення такого аналізування здійснено на основі звітних даних форми №2 на основі даних додатку А (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Аналіз структурних змін показників фінансових результатів діяльності ТОВ «Шлягер»

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення, пунктів структури
Структура доходів			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	100,00	100,00	-
Інші операційні доходи	-	-	-
Дохід від участі в капіталі	-	-	-
Інші фінансові доходи	-	-	-
Інші доходи	-	-	-
Разом	100,00	100,00	-
Структура витрат			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	100,00	100,00	-
Адміністративні витрати	-	-	-
Витрат на збут	-	-	-
Інші операційні витрати	-	-	-
Фінансові витрати	-	-	-
Втрати від участі в капіталі	-	-	-
Інші витрати	-	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-	-	-
Разом	100,00	100,00	-

Дані табл. 3.6 показують, що в структурі доходів ТОВ «Шлягер» основу складав чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (100,00% в 2020 р., 100,00% в 2021 р.). Інших доходів на досліджуваному підприємстві вродовж 2020-2021 рр. не було.

В складі витрат основну питому вагу складала собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – 100,00% в 2020 р., 100,00% в 2021 р. Інших витрат на досліджуваному підприємстві вродовж 2020-2021 рр. не було.

Проведення аналізування та оцінювання структурних змін показників фінансових результатів є базою для оцінювання якості фінансового результату [24]. Як видно з вищепроведеного аналізу основу формування результату діяльності складає чистий дохід від реалізації продукції, тобто основної діяльності досліджуваного підприємства, що засвідчує високий якісний склад фінансового результату досліджуваного підприємства.

В цілому можна стверджувати про доцільність пошуку шляхів зростання фінансового результату досліджуваного підприємства, що можна здійснювати в процесі визначення нових напрямів роботи підприємства в сучасних умовах України.

3.3. Коефіцієнтний аналіз фінансової звітності підприємства

Коефіцієнтний аналіз фінансової звітності виконується для детального аналізування та оцінювання усіх сфер фінансової та господарської діяльності господарюючого суб'єкта та його фінансового стану, й виявлення можливих шляхів розвитку в майбутньому [18]. Проведення такого аналізу здійснюється з різним ступенем деталізації залежно від цілей аналітика.

До основних напрямків проведення коефіцієнтного аналізу фінансової звітності відносяться напрямки, що відображені на рис. 3.2.

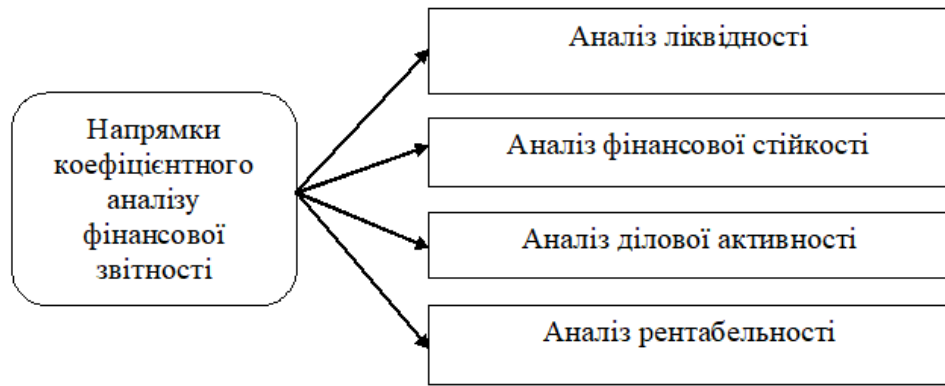

Рис. 3.2. Напрямки коефіцієнтного аналізу фінансової звітності

Аналізування та оцінювання фінансової стійкості проявляється в оцінці здатності суб'єкта господарювання функціонувати, розвиватися, дотримуватись рівноваги в активах і пасивах в умовах змін внутрішнього і зовнішнього середовища [13; 44; 50]. Фактично фінансова стійкість підтверджує рівень збалансованості засобів та джерел їх утворення, доходів та витрат, власного капіталу та зобов'язань, поточних та довгострокових зобов'язань.

Проведення оцінювання фінансової стійкості передбачає використання відносних показників. Розрахунки здійснено на основі даних звітних форм ТОВ «Шлягер» і подано в табл. 3.7 (на основі даних додатку А).

Таблиця 3.7

Аналіз показників оцінки фінансової стійкості ТОВ «Шлягер»

Показники	2020 рік	2021 рік	відхилення
1. Коефіцієнт автономії	0,39	0,31	-0,08
2. Коефіцієнт фінансової залежності	2,55	3,20	+0,65
3. Коефіцієнт фінансової стійкості	-0,55	-1,20	-0,65
4. Коефіцієнт стійкості фінансування	0,39	0,31	-0,08
5. Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	-0,55	-1,21	-0,65
6. Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	0,001	0,002	+0,001
7. Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (фінансування)	1,55	2,20	+0,65

В цілому відбулися зміни негативного характеру щодо окремих показників, що забезпечують характеристику фінансової стійкості. Значення коефіцієнта автономії не перевищує нормативне значення (0,5) і свідчить про залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, так як на кінець 2021 року досліджуване підприємство на 31% фінансувалось за рахунок власного капіталу. Коефіцієнт фінансової залежності на кінець 2021 р. збільшився і становив 3,20, що свідчить про зменшення суми загальної вартості майна підприємства, що співставляється з 1 грн. власних коштів. Коефіцієнт маневреності робочого капіталу у 2020 р. був 0,001, але на кінець 2021 р. зріс до 0,002, що свідчить про незначне збільшення мобільності використання власних коштів підприємством. Коефіцієнт фінансової стійкості зменшився в 2021 р. до 1,20 при нормативному значенні >1 , що свідчить про суттєве погіршення фінансової стійкості ТОВ «Шлягер». Коефіцієнт стійкості фінансування на кінець 2021 р. становив 0,31, що підтверджує незначну частку фінансування майна підприємства за рахунок стійких джерел (власного капіталу). Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами у 2021 р. становив -1,21, що засвідчило про недостатність власних коштів для фінансування оборотних засобів досліджуваного підприємства. Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (фінансування) на кінець 2021 р. зріс до 2,20, що засвідчило про зростання залежності від залучених джерел фінансування на досліджуваному підприємстві. Динаміка наведених показників в цілому свідчить про погіршення фінансової стійкості досліджуваного підприємства. Інші коефіцієнти фінансової стійкості не було розраховано у зв'язку з відсутністю вихідних даних.

В фінансовому аналізі важливим напрямком є аналізування ліквідності. Фактично під ліквідністю розуміють здатність господарюючого суб'єкта здійснювати перетворення своїх активів в грошові кошти та погашати свої зобов'язання [13; 44; 50].

Аналізування ліквідності балансу передбачає здійснення порівняльного аналізу активу по рівню його ліквідності та пасиву по строках погашення зобов'язань. Результати аналізування ліквідності балансу ТОВ «Шлягер» подано в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Аналізування ліквідності балансу ТОВ «Шлягер»

№ п/п	Групи активів	2020 рік	2021 рік	Групи зобов'язань	2020 рік	2021 рік	Платіжний надлишок або нестача	
							2020 рік	2021 рік
1	A ₁ (високоліквідні)	484,9	196,6	П ₁ (найбільш термінові)	753,6	433,6	-268,7	-237
2	A ₂ (швидколіквідні)	-	-	П ₂ (короткострокові)	-	-	-	-
3	A ₃ (повільноліквідні)	-	-	П ₃ (довгострокові)	-	-	-	-
4	A ₄ (важколіквідні)	754	434	П ₄ (постійні)	485,3	197	+268,7	+237
Баланс		1238,9	630,6	х	1238,9	630,6	-	-

При цьому важливими умовами ліквідності балансу є співвідношення: $A_1 \geq P_1$, $A_2 \geq P_2$, $A_3 \geq P_3$, $A_4 \leq P_4$. Відповідно ліквідність вважається абсолютною за умови виконання усіх нерівностей одночасно.

Фактичне співвідношення в 2020 р. за даними табл. 3.8 наступне:

$$484,9 \leq 753,6$$

$$754 \geq 485,3$$

Враховуючи те, що жодна нерівність не відбулась і має значення з протилежним знаком, ніж при оптимальних умовах, ліквідність балансу в 2020 р. не є абсолютною.

Фактичне співвідношення в 2021 р. за даними табл. 3.8 наступне:

$$196,6 \leq 433,6$$

$$434 \geq 197$$

В 2021 р. за даними досліджуваного підприємства не виконуються жодна нерівність також. Це свідчить про неплатоспроможність підприємства

на поточну перспективу та на майбутнє. Підприємство не дотримується умов фінансової стійкості та не має необхідної кількості власних оборотних активів.

Оцінювання ліквідності відбувається також з використанням відносних показників ліквідності. Результати їх розрахунку подано в табл. 3.9.

Таблиця 3.9

Аналіз показників оцінювання ліквідності ТОВ «Шлягер»

Показники	2020 рік	2021 рік	відхилення
Коефіцієнт покриття	0,64	0,45	-0,19
Коефіцієнт швидкої ліквідності	-	-	-
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	-	-	-
Частка оборотних засобів в активах	0,39	0,31	-0,08
Робочий капітал	-268,7	-237	+31,7

Розрахунки показників оцінювання ліквідності ТОВ «Шлягер» засвідчили, що коефіцієнт покриття в 2020-2021 рр. не відповідає нормативному значенню (>2), тобто у досліджуваного підприємства немає можливості покриття поточних зобов'язань за рахунок оборотних засобів. Значення коефіцієнта швидкої ліквідності та абсолютної ліквідності неможливо розрахувати, оскільки відсутні дані. Частка оборотних засобів в активах впродовж 2020-2021 рр. зменшилася до 0,31, тобто їх питома вага зменшилась до 31 % в активах. Робочий капітал зменшився на 31,7 тис. грн., тобто підприємство не має можливість погасити всі поточні зобов'язання.

Підсумкові результати діяльності суб'єкта господарювання визначаються показниками прибутку/збитку, а також співвідношенням отриманого ефекту від понесених витрат, тобто здійснюється розрахунок та оцінювання показників рентабельності. Рентабельність вважається відносним показником прибутку, що відображає співвідношення отриманих ефектів від наявних/використаних ресурсів. Відповідно рентабельним є той стан суб'єкта

господарювання, при якому грошові надходження покривають затрачені витрати і утворюється прибуток.

Підсумкові звітні дані за 2020-2021 рр. ТОВ «Шлягер» використано для оцінювання показників рентабельності на основі даних додатку А (табл. 3.10).

Таблиця 3.10

Показники рентабельності ТОВ «Шлягер»

Показник	2020	2021	Відхилення
Загальна рентабельність (збитковість) витрат господарської діяльності, %	26,53	-57,83	-84,35
Чиста рентабельність (збитковість) витрат господарської діяльності, %	26,53	-57,83	-84,35
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	126,53	42,17	-84,35
Загальна рентабельність (збитковість) сукупного капіталу, %	64,34	-38,42	-102,77
Чиста рентабельність (збитковість) сукупного капіталу, %	64,34	-38,42	-102,77
Загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу, %	99,92	-84,57	-184,49
Чиста рентабельність (збитковість) власного капіталу, %	99,92	-84,57	-184,49
Загальна рентабельність (збитковість) основних засобів і запасів, %	64,31	-38,39	-102,70
Чиста рентабельність (збитковість) основних засобів і запасів, %	64,31	-38,39	-102,70
Коефіцієнт окупності сукупного капіталу	306,91	28,02	-278,89
Коефіцієнт окупності власного капіталу	476,59	61,68	-414,92
Період окупності сукупного капіталу, років	1,6	-2,6	-4,2
Період окупності власного капіталу, років	1,0	-1,2	-2,2

Результати аналізу показують, що ТОВ «Шлягер» має негативну динаміку показників рентабельності. Так, спостерігається зменшення показників, які характеризують прибутковість господарської діяльності, сукупного капіталу, власного капіталу, основних засобів і запасів на кінець 2021 р. Тобто досліджуване підприємство отримало збиток на здійснені витрати господарської діяльності. Негативною була також динаміка показників окупності витрат, сукупного та власного капіталу, що свідчить

про зниження рівня окупності здійснених витрат та вкладеного капіталу підприємства. Періоди окупності сукупного та власного капіталу зменшилися в 2021 р. порівняно з 2020 р. відповідно до -2,6 разів і -1,2 разів. Це показує, що зростає період, впродовж якого капітал досліджуваного підприємства може окупитися з використанням чистого прибутку.

Оцінювання ефективного використання своїх ресурсів суб'єктом господарювання відбувається при аналізуванні ділової активності. Саме такий аналіз використовується для оцінювання платоспроможності, фінансової стійкості та стабільності діяльності суб'єкта господарювання. Проявом ділової активності є динамічність розвитку суб'єкта господарювання, швидкості обороту його засобів.

До критеріїв ділової активності відносять рівень ефективності використання ресурсів суб'єктів господарювання, стійкості його економічного зростання, ступеня виконання завдань по основних показниках діяльності та ін. Саме показники ділової активності дають можливість здійснювати оцінювання ефективності використання власних ресурсів фінансування.

Результати розрахунків показників ділової активності ТОВ «Шлягер» подано в табл. 3.11.

Таблиця 3.11

Аналіз показників оцінки ділової активності ТОВ «Шлягер»

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення
1. Коефіцієнт оборотності активів	1,87	0,19	-1,67
2. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,77	0,62	-4,15
3. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	4,77	0,62	-4,15
4. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,07	0,28	-2,79
5. Коефіцієнт завантаженості активів	0,54	5,19	+4,65
6. Коефіцієнт завантаженості активів в обороті	0,21	1,62	+1,41
7. Коефіцієнт завантаженості власного капіталу	0,21	1,62	+1,41

Результати розрахунків ділової активності ТОВ «Шлягер» свідчать про зменшення оборотності активів, власного капіталу, оборотних активів. Так, коефіцієнт оборотності активів на кінець 2021 р. зменшився на 1,67 пункти, що свідчить про зменшення інтенсивності використання активів. Коефіцієнт оборотності власного капіталу також зменшився на 4,15 пункти, що зумовлює зниження оборотності, зменшення ділової активності. Коефіцієнт оборотності оборотних активів в 2021 р. зменшився, тобто досліджуване підприємство отримує меншу суму доходу з кожної гривні активів. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості зменшився, що свідчить про зменшення надання комерційних кредитів підприємству контрагентами. Збільшення коефіцієнта завантаженості активів на 4,65 пункти свідчить про зниження ефективності використання активів ТОВ «Шлягер». Вартість оборотних активів на 1 грн. продажу на кінець 2021 р. зменшилася, що відображає коефіцієнт завантаженості активів в обороті. Сума власних джерел фінансування підприємства на 1 грн. продажу зменшилася за рахунок зростання зобов'язань (коефіцієнт завантаженості власного капіталу).

Висновки до розділу 3

В порівняльному аналітичному балансі охоплюються важливі показники, що дозволяють охарактеризувати статичні та динамічні зміни фінансового стану досліджуваного підприємства. Загальна вартість майна ТОВ «Шлягер» зменшилась за досліджуваний період на 608,3 тис. грн., або 49,10%. Зменшення пасивів ТОВ «Шлягер» відбулося за рахунок зменшення власного капіталу на 288,3 тис. грн, або 59,41%. Протягом 2020-2021 рр. зменшилась питома вага майна оборотних активів на 7,96 пункти. Необоротні активи відповідно збільшилися на 7,96 пункти в структурі активів ТОВ «Шлягер». В структурі пасивів досліджуваного підприємства

найбільшу питому вагу впродовж 2020-2021 рр. займали поточні зобов'язання 60,83% в 2020 р. і 68,76% в 2021 р.

Проведення аналізування змін фінансових результатів з врахуванням динамічних та структурних змін дає підстави для оцінювання тенденцій розвитку досліджуваного підприємства, виявлення сум прибутків/збитків та встановлення основних видів діяльності, що забезпечують формування основи фінансових результатів досліджуваного підприємства. Сума фінансових результатів за всіма видами діяльності у 2020-2021 році зазнала певних коливань. Чистий дохід від реалізованої продукції/товарів/робіт/послуг зменшився на 13070 тис. грн. Відбулося зменшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 1539,9 тис. грн. (на 99,84%). Досліджуване підприємство отримало збиток.

Коефіцієнтний аналіз фінансової звітності виконується для детального аналізування та оцінювання усіх сфер фінансової та господарської діяльності господарюючого суб'єкта та його фінансового стану, й виявлення можливих шляхів розвитку в майбутньому. В цілому відбулися зміни негативного характеру щодо показників по характеристиці фінансової стійкості. Розрахунки показників оцінювання ліквідності ТОВ «Шлягер» засвідчили, що коефіцієнти ліквідності не відповідають нормативним значенням. Розрахунки показників оцінювання ліквідності ТОВ «Шлягер» засвідчили, що досліджуваного підприємства немає можливості покриття зобов'язань за рахунок власних засобів. Результати аналізу показують, що ТОВ «Шлягер» має негативну динаміку показників рентабельності. Результати розрахунків ділової активності ТОВ «Шлягер» свідчать про зменшення оборотності активів, власного капіталу, оборотних активів.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1. Охорона праці на ТОВ «Шлягер»

Згідно з Законом України «Про охорону праці» служба охорони праці створена ТОВ «Шлягер» для організації виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям у процесі праці. На підприємстві розроблено та затверджено Положення про службу охорони праці, визначена структура служби охорони праці, її чисельність, основні завдання, функції та права її працівників відповідно до законодавства. Служба охорони праці підпорядковується безпосередньо керівнику підприємства.

Для реалізації перелічених вище цілей служба охорони праці ТОВ «Шлягер» вирішує такі завдання: а) здійснює контроль за безпекою виробничих процесів, устаткування, будівель і споруд; б) забезпечує працюючих засобами індивідуального та колективного захисту; в) забезпечує професійну підготовку і підвищення кваліфікації працівників із питань охорони праці, вести пропаганду безпечних методів праці тощо.

Основними функціями управління охороною праці, що розробляє і втілює служба охорони праці, є: створення ефективної системи управління, яка б сприяла удосконаленню діяльності кожного структурного підрозділу і кожної посадової особи; здійснення оперативного-методичного керівництва роботою з охорони праці; розробка разом із структурними підрозділами заходів по забезпеченню норм безпеки, гігієни праці та виробничого середовища або їх підвищення; розробка методики проведення інструктажу з питань охорони праці тощо.

Планування робіт по охороні праці буває перспективним (на тривалий відрізок часу), поточним (на рік) і оперативним (квартал, місяць, декаду). До перспективних планів належить комплексний план покращення умов праці і санітарно-оздоровчих заходів, що передбачає створення, відповідно до нормативних актів з охорони праці, умов праці, пов'язаних з перспективними змінами підприємства (на термін від 2 до 5 років). Реалізація цих планів забезпечується через річні плани номенклатурних заходів з охорони праці, які вносяться до угоди, що є невід'ємною частиною колективного договору.

Фінансування охорони праці здійснюється роботодавцем. Фінансування профілактичних заходів з охорони праці, виконання загальнодержавної, галузевих та регіональних програм поліпшення стану безпеки, інших державних програм, спрямованих на запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням, передбачається разом з іншими джерелами фінансування, визначеними законодавством, у державному і місцевих бюджетах [34; 40]. Для ТОВ «Шлягер» витрати на охорону праці становлять не менше 0,5 відсотка від суми реалізованої продукції (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

**Витрати на фінансування заходів охорони праці
на ТОВ «Шлягер»**

Обсяг реалізованої продукції, тис.грн.		Сума фінансування (0,5%), тис.грн.		Абсолютне відхилення, тис.грн
2020	2021	2020	2021	2020-2021
2312,9	121,5	11,56	0,61	-10,95

Дані табл. 4.1 засвідчили про зменшення фінансування заходів охорони праці на ТОВ «Шлягер» в 2021 р. порівняно з 2020 р. на 10,95 тис. грн., що зумовлено коливанням обсягів наданих послуг. Кошти фонду охорони праці підприємство використовує на придбання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту працюючих; усунення впливу на працівників небезпечних і шкідливих виробничих; надання працівникам, зайнятим на роботах із шкідливими умовами праці, спеціального харчування тощо.

4.2. Забезпечення електробезпеки користувачів ПК

Приміщення із робочими місцями користувачів комп'ютерів для забезпечення електробезпеки обладнання, а також для захисту від ураження електричним струмом самих користувачів ПК повинні мати достатні технічні засоби захисту відповідно до ГОСТ 12.1.009-76, НПАОП 40.1-1.07-01 «Правила експлуатації електрозахисних засобів», НПАОП 40.1-1.21-98 «Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів», НПАОП 40.1-1.32-01 «Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок». З метою запобігання ушкодженням, що можуть статися через ураження електричним струмом, загоряння, коротке замикання тощо, розроблено загальний стандарт безпеки ІЕС 950. Загальним стандартом електробезпечності для країн Європейської співдружності є Semark. Під час проектування систем електропостачання, монтажу силового електрообладнання та електричного освітлення будівель та приміщень для ПЕОМ необхідно дотримуватись вимог вищеназваних нормативно-правових актів, а також Правил пожежної безпеки в Україні, ДСанПіН 3.3.2.007-98, розділів СНиП, що стосуються штучного освітлення і електротехнічних пристроїв, та вимог нормативно-технічної і експлуатаційної документації заводу-виробника ПК [58].

ПК, периферійні пристрої ПК та устаткування для обслуговування, ремонту та налагодження ПК, інше устаткування (апарати управління, контрольно-вимірювальні прилади, світильники тощо), електропроводи та кабелі за виконанням та ступенем захисту мають відповідати класу зони за ПУЕ, мати апаратуру захисту від струму короткого замикання та інших аварійних режимів.

Під час монтажу та експлуатації ліній електромережі необхідно повністю унеможливити виникнення електричного джерела загоряння внаслідок короткого замикання та перевантаження проводів, обмежувати

застосування проводів з легкозаймистою ізоляцією і, за можливості, перейти на негорючу ізоляцію.

Лінія електромережі для живлення ПК, периферійних пристроїв ПК та устаткування для обслуговування, ремонту та налагодження ПК виконується як окрема групова трипровідна мережа, шляхом прокладання фазового, нульового робочого та нульового захисного провідників. Нульовий захисний провідник використовується для заземлення (занулення) електроприймачів.

Використання нульового робочого провідника як нульового захисного провідника забороняється. Нульовий захисний провід прокладається від стійки групового розподільчого щита, розподільчого пункту до розеток живлення. Не допускається підключення на щиті до одного контактного затискача нульового робочого та нульового захисного провідників. Площа перерізу нульового робочого та нульового захисного провідника в груповій трипровідній мережі повинна бути не менше площі перерізу фазового провідника.

Усі провідники повинні відповідати номінальним параметрам мережі та навантаження, умовам навколишнього середовища, умовам розподілу провідників, температурному режиму та типам апаратури захисту, вимогам ПУЕ.

У приміщенні, де одночасно експлуатується або обслуговується більше п'яти ПК, на помітному та доступному місці встановлюється аварійний резервний вимикач, який може повністю вимкнути електричне живлення приміщення, крім освітлення.

ПК, периферійні пристрої ПК та устаткування для обслуговування, ремонту та налагодження ПК повинні підключатися до електромережі тільки з допомогою справних штепсельних з'єднань і електророзеток заводського виготовлення. Штепсельні з'єднання та електророзетки крім контактів фазового та нульового робочого провідників повинні мати спеціальні контакти для підключення нульового захисного провідника. Конструкція їх має бути такою, щоб приєднання нульового захисного провідника

відбувалося раніше ніж приєднання фазового та нульового робочого провідників. Порядок роз'єднання при відключенні має бути зворотним. Необхідно унеможливити з'єднання контактів фазових провідників з контактами нульового захисного провідника.

Неприпустимим є підключення ПК та периферійних пристроїв ПК до звичайної двопровідної електромережі, в тому числі – з використанням перехідних пристроїв.

Електромережі штепсельних з'єднань та електророзеток для живлення ПК, периферійних пристроїв слід виконувати за магістральною схемою, по 3...6 з'єднань або електророзеток в одному колі. Штепсельні з'єднання та електророзетки для напруги 12 В та 36 В за своєю конструкцією повинні відрізнятися від штепсельних з'єднань для напруги 127 В та 220 В і мають бути пофарбовані в колір, який візуально значно відрізняється від кольору штепсельних з'єднань, розрахованих на напругу 127 В та 220 В.

Індивідуальні та групові штепсельні з'єднання та електророзетки необхідно монтувати на негорючих або важкогорючих пластинах з урахуванням вимог ПУЕ та Правил пожежної безпеки в Україні.

Є неприпустимими:

- експлуатація кабелів та проводів з пошкодженою або такою, що втратила захисні властивості за час експлуатації, ізоляцією; залишення під напругою кабелів та проводів з неізольованими провідниками;

- застосування саморобних подовжувачів, які не відповідають вимогам ПВЕ до переносних електропроводок;

- застосування для опалення приміщення нестандартного (саморобного) електронагрівального обладнання або ламп розжарювання;

- користування пошкодженими розетками, розгалужувальними та з'єднувальними коробками, вимикачами та іншими електровиробами, а також лампами, скло яких має сліди затемнення або випинання;

- підвішування світильників безпосередньо на струмопровідних проводах, обгортання електроламп і світильників папером тощо.

Висновки до розділу 4

Служба охорони праці створена на ТОВ «Шлягер» для виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів. Фінансування заходів охорони праці на досліджуваному підприємстві на кінець 2021 р. порівняно з 2020 р. зменшилось на 10,95 тис. грн., що прямо залежить від зменшення обсягів реалізованої продукції, наданих послуг.

Приміщення із робочими місцями користувачів комп'ютерів для забезпечення електробезпеки обладнання, а також для захисту від ураження електричним струмом самих користувачів ПК повинні мати достатні технічні засоби захисту відповідно до ГОСТ 12.1.009-76, НПАОП 40.1-1.07-01 «Правила експлуатації електрозахисних засобів», НПАОП 40.1-1.21-98 «Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів», НПАОП 40.1-1.32-01 «Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок».

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Вивчення спеціальної літератури показує відсутність єдиного підходу до розуміння фінансової звітності підприємств. В працях вітчизняних та зарубіжних вчених фінансова звітність асоціюється з елементом методу бухгалтерського обліку, документом, системою показників, бухгалтерською звітністю, інформацією, інформаційною моделю підприємств. В роботах окремих вітчизняних вчених міститься формальний підхід до визначення фінансової звітності, який визначено законодавством України і П(С)БО.

Вважаємо, що інформація, яка подається у фінансовій звітності, може бути згрупована в дві складові. До першої складової варто віднести згруповані показники щодо оцінювання ефективності діяльності суб'єктів господарювання за відповідний період (ф. № 1, ф. № 2, ф. № 3, ф. № 4). До другої складової відповідно буде включена інформація, що розкриває основні показники фінансової звітності та деталізує їх для забезпечення концептуальних засад та принципів облікової політики, відомостей про галузь, види діяльності, керівництво, напрями розвитку суб'єктів господарювання (ф. № 5).

Основне призначення фінансової звітності є передумовою того, що фінансова звітність є основним джерелом даних для різних користувачів звітної інформації суб'єктів господарювання. Саме фінансова звітність виступає як основний елемент інформаційної бази для управлінських, виробничих та економічних процесів на підприємстві створює умови для забезпечення інформаційних потреб в напрямку придбання, реалізації, володіння цінними паперами, корпоративними правами, оцінювання якості управління, поділу прибутку, діагностування фінансового становища підприємства. Аналізування фінансового становища є значимим напрямом аудиту фінансової звітності, складовим елементом загального економічного аналізування діяльності суб'єктів господарювання.

Починаючи з 2020 року, за даними ЮНЕСКО сектор послуг зазнав значних втрат. Зокрема це стосується тих секторів послуг, де передбачалось фізичну присутність та соціальну взаємодію. Все це негативно позначилося на виникненні значних економічних втратах культурних закладів, організацій та подій. Відбулося зменшення суми оплачених податків за КВЕДами щодо демонстрації фільмів (на 45%) та діяльності по підтримці театральних й концертних заходів (на 11%).

ТОВ «Шлягер» функціонує в сфері проведення театральних та концертних заходів. Основними видами діяльності є надання підтримки в сфері театральних та концертних заходів, а також торгівля музичними інструментами та обладнанням. Основними замовниками послуг та товарів ТОВ «Шлягер» є відділи культури та міські ради. ТОВ «Шлягер» в 2021 році також брало активну участь в отриманні тендерних пропозицій. Загальна сума закупівель в 2021 р. склала 575607 грн. В 2022 р., враховуючи ситуацію в країні, надходження від тендерних пропозицій в ТОВ «Шлягер» були лише в січні-лютому на загальну суму 3242 грн. від ремонту і технічного обслуговування музичних інструментів та оренди звукового обладнання. Діяльність ТОВ «Шлягер» в 2022 р. значно погіршилася порівняно з 2021 р. в результаті карантинних заходів та після повномасштабного вторгнення росії в Україну. Це стало результатом значного зменшення наданих послуг та продажу товарів в 2022 р. як результат ситуації в країні.

Бухгалтерський баланс ТОВ «Шлягер» виступає як засіб комунікації. Так, керівники отримують дані про реальний стан справ на підприємстві і це дає можливість приймати стратегічні рішення для подальшого розвитку господарюючого суб'єкта. Аудитори, вивчаючи баланс, виявляють слабкі місця в системі обліку та фінансовій звітності підприємства, планують процес своєї перевірки та оцінюють фінансовий стан діяльності підприємства. Аналітики проводять аналізування та оцінювання функціонування господарюючого суб'єкта за досліджуваний період.

Підхід подвійного групування об'єктів обліку, який лежить в основі формування балансу, є підставою того, що баланс дає можливість оцінити фінансовий та майновий стан господарюючого суб'єкта. Чіткого регламентування кількості статей немає, важливим при їх відображенні є розкриття стану майна та його фінансування відповідно галузевих особливостей. Це дає можливість проводити контроль щодо збереженості майна, його раціонального використання, давати дані для аналізування та управління функціонуванням господарюючим суб'єктом.

Подана інформація у формі №2 дозволяє здійснювати оцінювання ділової активності та результативності діяльності підприємства, розрахунок показників для прогнозних напрямків діяльності суб'єктів господарювання. Цей звіт входить до квартальної та річної фінансової звітності. Розкриває дані про доходи, витрати, прибутки, збитки та сукупний дохід за певний звітний період. Алгоритм розрахунку фінансових результатів функціонування суб'єктів господарювання ділиться на 4 послідовні етапи.

Для покращення інформативності звіту про фінансові результати доцільним вважаємо відокремлене відображення результатів від фінансової та іншої діяльності. Така інформаційна база дозволить розширити аналітичність даних звіту щодо фінансової та іншої діяльності, і інформація буде більш зрозумілою для різних користувачів облікової інформації.

Важливою формою відображення діяльності суб'єктів господарювання є звіт про рух грошових коштів. Дана форма показує вплив різних видів діяльності на формування та використання грошових коштів в певному періоді часу і дозволяє вивчати причини змін грошових коштів в досліджуваному періоді. Інформаційні дані про грошові кошти можна отримувати з даних поточного обліку. Водночас узагальнюючою і доступною для користувачів є звіт про рух грошових коштів, який синтезує інформацію про операції підприємства щодо грошових коштів та потоків. Чинне нормативне законодавство визначає два підходи до формування звіту про рух грошових коштів (прямий та непрямий). Перший підхід визначає можливість

розрахунку чистого руху грошових коштів впродовж звітнього року поетапно шляхом додавання фактичних надходжень і віднімання фактичних витрат грошових коштів. Другий підхід передбачає розрахунок даного показника шляхом коригування суми прибутку (збитку) на суми доходів і витрат, що не мають прямого зв'язку з рухом грошових коштів. ТОВ «Шлягер» складає форму 3 за прямим методом.

Важливою звітною формою згідно НП(С)БО 1 є звіт про власний капітал, який показує операції зі змін власного капіталу впродовж звітнього року. Інформаційною основою для даної форми є інформація з рахунків класу 4. Важливо зазначити, що звіт про власний капітал має взаємозв'язок з іншими формами звітності (баланс, звіт про фінансові результати). Тому, крім поточних облікових даних, потрібно використовувати дані з балансу та звіту про фінансові результати. Правильне складання звіту про власний капітал передбачає рівність залишку власного капіталу в балансі і даних у звіті про власний капітал. Тобто при складанні даних форм порівнюється інформація першого розділу пасиву балансу і залишків (початкових та кінцевих) щодо окремих складових власного капіталу у звіті.

Етапи процесу аудиту включають декілька послідовних етапів: планування, вивчення, оцінювання, встановлення достовірності, звітування. Кожен з наведених етапів аудиту фінансової звітності передбачає виконання набору процедур для виконання основної мети аудиту. Прийомами, які дозволяють проводити аудит фінансової звітності, є наступні: фізична перевірка; перевірка документального характеру; підтверджувальні прийоми; прийом спостереження; опитувальні прийоми; процедури аналітичного характеру; узагальнюючі прийоми. Важливо зазначити вагоме значення аналітичних процедур при аудиті фінансової звітності, оскільки значимим є їх використання для надання неупередженої характеристики дій суб'єктивних і об'єктивних чинників зміни основних показників фінансової звітності, точного відображення функціональних взаємозв'язків та передбачення абсолютних і відносних змін, оцінювання фінансово-

економічного стану підприємства загалом. Методичні прийоми аналізу не можуть бути окреслені по конкретних ситуаціях, водночас їх перелік обов'язкового характеру варто визначати при послідовних етапах аудиту.

Найбільшу інформативність для аналізування та оцінювання фінансової звітності має бухгалтерський баланс. Важливими та доцільними прийомами аналізування балансу є здійснення порівняльного або просторового аналізування. Загальна вартість майна ТОВ «Шлягер» зменшилась за досліджуваний період на 608,3 тис. грн., або 49,10%. Зменшення вартості майна відбулось як за рахунок зменшення необоротних активів (на 320,0 тис. грн.), так і оборотних активів (на 288,3 тис. грн.). Зменшення пасивів ТОВ «Шлягер» відбулося за рахунок зменшення власного капіталу на 288,3 тис. грн, або 59,41%. Таке зменшення відбулося за рахунок зменшення нерозподілених прибутків підприємства на 288,3 тис. грн. На кінець 2021 р. відбулося також зменшення поточних зобов'язань на 320 тис. грн. (або на 42,46%). Протягом 2020-2021 рр. зменшилась питома вага майна оборотних активів на 7,96 пункти. Необоротні активи відповідно збільшилися на 7,96 пункти в структурі активів ТОВ «Шлягер». В структурі пасивів досліджуваного підприємства найбільшу питому вагу в 2020-2021 рр. займали поточні зобов'язання 60,83% в 2020 р. і 68,76% в 2021 р.

Проведення аналізування фінансових результатів вважається важливим напрямом в оцінці фінансового стану підприємства. Це дає можливість виявити рівень прибутковості та ефективності діяльності господарюючого суб'єкта. Сума фінансових результатів по усіх видах діяльності у 2020-2021 році зазнала певних коливань. Чистий дохід від реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг зазнав зменшення на 13070 тис. грн. (на 99,61%). В 2021 р. порівняно з 2020 р. відбулося зменшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 1539,9 тис. грн. (на 99,84%). В цілому в 2021 р. порівняно з 2020 р. чистий фінансовий результат (прибуток) суттєво зменшився на 651,5 тис. грн. або на 100,34% і досліджуване підприємство отримало збиток на суму лише 166,6 тис. грн.

В цілому отримано зміни негативного характеру щодо показників по характеристиці фінансової стійкості. Значення коефіцієнта автономії не перевищує нормативне значення (0,5) і показав залежність від зовнішнього фінансування, так як на кінець 2021 року досліджуване підприємство на 31% фінансувалось за рахунок власного капіталу. Коефіцієнт фінансової залежності на кінець 2021 р. збільшився і становив 3,20, що свідчить про зменшення суми загальної вартості майна підприємства, яка припадає на 1 грн. власних коштів. Розрахунки показників оцінювання ліквідності ТОВ «Шлягер» засвідчили, що коефіцієнт покриття в 2020-2021 рр. не відповідає нормативному значенню (>2). Робочий капітал зменшився на 31,7 тис. грн., тобто підприємство не має можливість погасити всі поточні зобов'язання. Результати аналізу показують, що ТОВ «Шлягер» має негативну динаміку показників рентабельності. Результати розрахунків ділової активності ТОВ «Шлягер» свідчать про зменшення оборотності активів, власного капіталу, оборотних активів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієнко В. Поняття та склад фінансової звітності в умовах гармонізації бухгалтерського обліку. *Наука молода*. 2008. № 9. С. 153–157.
2. Буряк П.Ю., Римар М.В., Бець М.Т. Фінансово-економічний аналіз : підручник ; за заг. ред. П.Ю. Буряка, М.В. Римара. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 528 с.
3. Валюх А. В., Зайцев О. В. Аналіз та напрями покращення фінансового стану підприємств України. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 28. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/28-2019> (дата звернення: 19.11.2022).
4. Верига Ю. А. Звітність підприємств: навч. посіб. / Ю. А. Верига, З. М. Шевченко, І. Д. Ватуля. Київ : ЦУЛ, 2008. 776 с.
5. Візіренко С. В., Макаріхін С. С. Методичні аспекти аудиту фінансової звітності підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 4. С. 170-176.
6. Гейер Е. С., Головащенко О. М., Наумчук О. А., Тимчина Л. І. Звітність підприємства : навчальний посібник /. Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. 435 с.
7. Гнатишин Л. Б. Організаційні аспекти та процедура формування фінансової звітності. *Modern Economics*. 2017. №4. С 43-51.
8. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 256 с.
9. Грабовецький Б.Є., Шварц І.В. Фінансовий аналіз та звітність : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2011. 281 с.
10. Давиденко Н. М. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ : ТОВ «Задуга», 2012. 516 с.
11. Даценко Г.В., Мізернюк А.А. Дослідження окремих аспектів методики здійснення аудиту показників фінансової звітності підприємства та шляхи її удосконалення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2015 (222). №2. Том 1. С. 97-101.

12. Дубинська О. С. Методичний підхід до аналізу фінансової звітності. *Молодий вчений*. 2017. № 4 (44). С. 658–661.
13. Спіфанова І. М. Роль і місце аналізу фінансової звітності в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності суб'єктами господарювання. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, серія «Економіка і менеджмент»*. Збірник наукових праць. 2017. Вип. 23, Ч. 1. С. 162–166.
14. Звітність підприємства : навчальний посібник / Е. С. Гейер, О. М. Головащенко, О. А. Наумчук, Л. І. Тимчина. Донецьк : ДонНУЕТ, 2014. 435 с.
15. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / В. П. Пантелєєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий ; за заг. редакцією д.е.н., проф. В. П. Пантелєєва. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.
16. Звітність підприємства : підручник. / [М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін.]. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 570 с.
17. Івченко Л. В., Лежненко Л. І. Методологічні проблеми складання фінансової звітності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 21. С. 660-665.
18. Калітенко Д. О. Комплексний аналіз фінансової звітності (due diligence) як стратегічний імператив корпоративного управління. *Фінанси, облік і аудит*. 2018. Випуск 2 (32). С. 308-328.
19. Корольок Т. Цифрова трансформація інформаційних процесів: досвід вітчизняних підприємств. Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки: [матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (18 лютого 2021 р.)] / відп. ред. О. М. Павлова, К. В. Павлов, Л. В. Шостак, А. М. Лялюк. Луцьк, 2021. 565 с. С. 338-340.
20. Корольок Т., Рапа Н. Діджиталізація документообігу на підприємстві: особливості сервісного забезпечення. *Галицький економічний вісник*. 2022. Том 75. № 2. С. 37-45.

21. Королюк Т., Рапа Н. Діджиталізація документообігу: законодавчі аспекти, переваги та недоліки, ефективність впровадження. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Вип. 2 (25). С. 270-280. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21ktmnev.pdf> (дата звернення: 20.11.2022).
22. Кохно І. І., Швець В. Г. Організаційні аспекти складання та подання фінансової звітності підприємства. *Молодий вчений*. 2018. № 1. С. 500–503.
23. Кужельний М. В., Лінник В. Г. Теорія бухгалтерського обліку. Київ : КНЕУ, 2001. 334 с.
24. Кулинич М.Б., Коваль Н.І. Удосконалення методики складання та аналізу фінансової звітності підприємств. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск 6. С. 367-372.
25. Культура в умовах пандемії: аналіз проблем і наслідків. *Cedos* : веб-сайт. URL: <https://cedos.org.ua/researches/kultura-v-umovah-pandemiyi-analiz-problem-i-naslidkiv/> (дата звернення 18.11.2022).
26. Купріна Н.М., Шаталова А.В., Апостолов К.В., Бачинська О.В. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичний та практичний аспект. *Економіка харчової промисловості*. 2018. Т.10, Вип. 4. С. 48-57.
27. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 602с.
28. Малярчук І. І., Стеців Л. П. Фінансова звітність у системі обліково-аналітичного забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Наукові записки Української академії друкарства*. 2017. № 1. С. 163–169.
29. Матківська Н. І. Фінансова звітність підприємства та використання її показників для прийняття управлінських рішень / Актуальні проблеми функціонування господарської системи України: матеріали XXVIII Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих

- учених. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. С. 104-106.
30. Найда А. В., Найда І. С., Ткачук Г. О, Маркова Т. Д., Гаврилюк В. О. Формування та подання звітності з використанням інформаційних технологій. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 1. С. 45–51.
31. Насібова О. В., Шипенко А. А. Методичні підходи фінансового аналізу підприємства. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства*, Вип. 206 «Економічні науки». 2019. С. 35-44.
32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 25.10.2022).
33. Озеран А. В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств : монографія. Київ : КНЕУ, 2015. 471 с.
34. Основи охорони праці : Підручник / К. Н. Ткачук, М. О. Халімовський, В. В. Зацарний та ін. 2-ге видання, доповнене та перероблене. Київ : Основа, 2006. 448 с.
35. Панасюк Б. М., Шулик Ю. В. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. *Науковий блог*. 2019. № 3. С. 141–148.
36. Панков Д. А. Финансовый кризис и бухгалтерский учет: взгляд Беларуси. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнародний збірник наукових праць*. 2009. Вип. 1 (13). С. 31–48.
37. Погорелова Т. П., Сьоміна О. Р. Бухгалтерський баланс: його сутність, історія виникнення та технологія складання. *Агросвіт*. 2017. № 1-2. С. 44–48.

38. Положення про порядок подання фінансової звітності : постанова КМУ від 28.02.2000 р. № 419 URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000- %D0%BF](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF) (дата звернення: 19.11.2022).
39. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 08.10.2022).
40. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення: 19.11.2022).
41. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 628 с.
42. Рзаєв Г. І., Слива А. В. Напрями аналізу фінансового стану підприємства у розрізі потреб економіки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 118-120.
43. Рубейкін В. А. Організація та методика аудиту фінансової звітності. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4924#> (дата звернення: 19.11.2022).
44. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Ч. 2. Спеціальні методи фінансового аналізу: навч. посіб. Дніпро : НМетАУ, 2016. 76 с.
45. Сопко В. В., Пархоменко В. М. Бухгалтерський облік у підприємницькій діяльності. Київ : Техніка, 1993. 234 с.
46. Стаднюк Т.С. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 1. С. 127-132.
47. Стельмашук А. М. Методичне забезпечення аналізу і прогнозування показників бухгалтерської фінансової звітності. *Інноваційна економіка*. URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2011_2/86.pdf (дата звернення: 19.11.2022).

48. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. Київ : Алерто, 2014. 1080 с.
49. ТОВ «Шлягер» : веб-сайт. URL: <https://shlyager.te.ua/> (дата звернення 18.11.2022).
50. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Видавництво ПП «Астрія», 2020. 434 с.
51. Хомин П. Облікове забезпечення звітності про фінансові результати має бути методологічно обґрунтованим. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2004. № 6. С. 9–15.
52. Чебанова Н. В., Чупир Т. Я., Василенко Ю. А. Фінансова звітність підприємств : навчальний посібник. Харків : Фактор, 2006. 444 с.
53. Чудовець В. В., Жураковська І. В. Фінансовий облік і звітність: навч. посіб. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 330 с.
54. Шеверя Я. В. Облік, аналіз, аудит, звітність та оподаткування в умовах глобалізації економіки : монографія. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 300 с.
55. Шеверя Я. В. Фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення прийняття рішень. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидат економічних наук. ЖДТУ. Житомир, 2011.
56. Шеверя Я. В. Формування показників Звіту про фінансові результати (сукупні доходи) для управління: організаційно-методичні підходи. *Інфраструктура ринку*. 2017. Випуск 7. С. 404–411.
57. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. та ін. Фінансовий аналіз навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
58. Яремко З. М. Безпека життєдіяльності : Навч. посіб. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 301 с.